

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΕΝΝΑΤΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 457-458
ΙΟΥΛΙΟΣ -
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
2016

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

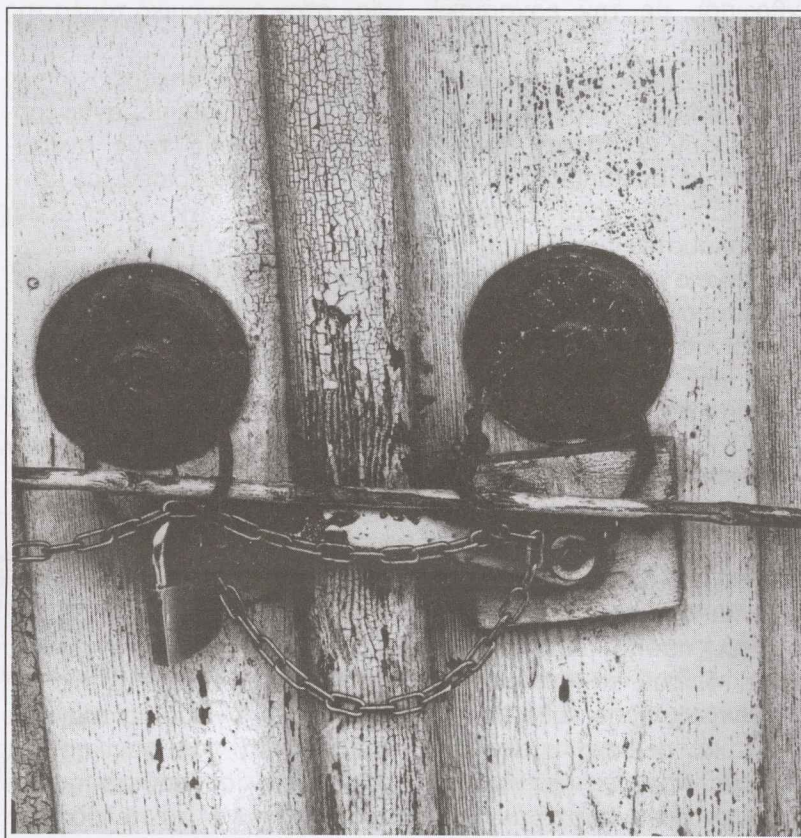
Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ... ΣΑΝ ΤΑ «ΘΕΡΙΝΑ ΣΙΝΕΜΑ»!

Εποχιακά θέρετρα πια τα χωριά μας...!! Έχουν ζωή ένα δυο μήνες το χρόνο (Ιούλιο – Αύγουστο), ακριβώς όπως τα «Θερινά Σινεμά». Από κάθε Σεπτέμβριο και πέρα, πέφτει το σκοτάδι στη θερινή οθόνη (ζωή) και στην είσοδό τους κρεμούμε την ειδοποίηση: «ραντεβού το άλλο καλοκαίρι».

Δυο μήνες ζωής όλο κι όλο κι ύστερα η μελαγχολία της ερημιάς και της προσμονής του επόμενου καλοκαιριού, για να ξανασμίξουν οι άνθρωποι στα μεσοχώρια και τα πανηγύρια τους. Τα Ζαγορίσια πανηγύρια, αυτές οι αναντικατάστατες παραδοσιακές πολιτιστικές μας γιορτές κι από κοντά οι διάφορες άλλες εκδηλώσεις, κάποιες αξιόλογες κι άλλες λιγότερο.

Αυτά τους δυο γελαστούς μήνες τον Ιούλιο και τον Αύγουστο. Για τους υπόλοιπους δέκα η ζωή παγώνει και τίποτε δεν κινείται: Ούτε προοπτική καμιά, ούτε σχέδια, ούτε κάποιοι στόχοι για το

αύριο, λες κι ο κάθε χρόνος αρχίζει μόλις τον Ιούλιο και κλείνει το Σεπτέμβριο, ακριβώς όπως τα «Θερινά Σινεμά».

Η αστυφιλία, αυτή η επάρατος αρρώστια που σκότωσε τα χωριά μας, έγινε πλέον χρόνια και αθεράπευτη. Το φαινόμενο, χώρας που ο μισός πληθυ-

σμός στοιβάζεται στην πρωτεύουσά της, είναι μοναδικό στον κόσμο.

Και για να γυρίσει ανάποδα η ιστορία αυτή, «θέλει δουλειά πολύ», που λέει και το άσμα.

Και μια και η κουβέντα μας έφερε στα «Θερινά Σινεμά»,

με χαρά βλέπουμε και διαβάζουμε πως τα δυο τελευταία χρόνια έγινε πολιτιστικός θεσμός και εξαπλώνεται σε όλο και περισσότερα χωριά του Νομού μας, από τα Τζουμερκα ως την Κόνιτσα και από τα χωριά της Ζίτσας και της Δωδώνης ως τη Λάκκα Σούλι. Παρήγορο το σύμπτωμα, όταν αυτά παίρνουν τη θέση κάποιων ξενόφερτων εκδηλώσεων μαϊμούδων

Σχετικά με τα «Θερινά Σινεμά» «Το Ζαγόρι μας» δεν μπορεί να μη σεμνύνεται, αφού αυτά ξεκίνησαν από ένα μικρό σύλλογο ενός Ζαγορίσιου χωριού και επί δέκα και πλέον χρόνια κάθε καλοκαίρι προβλήθηκαν στο μεσοχώρι του δεκάδες ταινίες εγνωσμένης κινηματογραφικής αξίας. Έτσι για την ιστορία η παρεμβολή.

Από εδώ από «Το Ζαγόρι μας» Καλό χειμώνα σ' όλους τους Ζαγορίσιους και ραντεβού το επόμενο καλοκαίρι!

«Ζ»

Ο χώρος τούτος συνήθως, είναι των διαφόρων ανακοινώσεων ή προσκλήσεων. Σήμερα στη θέση τους μεταφέρουμε το υστερόγραφο του ενδιαφέροντος κειμένου (σε άλλη σελίδα) ενός νέου Ζαγορίσιου επιστήμονα, του Αριστίνου Φαίδωνα Μουδόπουλου, που αφορά στη στήριξη του Περιοδικού μας να ξεπεράσει τις οικονομικές δυσκολίες, στις

οποίες αναφερθήκαμε στο προηγούμενο τεύχος Ιουνίου.

Ευχαριστούμε τον Φαίδωνα και ελπίζουμε στη Ζαγορίσια συμπαράσταση και αγάπη για τον τόπο τους.

Η Συντακτική Επιτροπή

Υ.Γ.: Το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» είναι η μόνη έντυπη φωνή του Ζαγοριού. Δεν νομίζω να έχει υπάρξει

τεύχος χωρίς έστω ένα άρθρο που να αφορά την παράδοση και τον πολιτισμό του. Ο πίνακας της σελίδας 20 του τεύχους Ιουνίου 2016, που αναφέρει πως το ύψος των χρωστούμενων συνδρομών στο περιοδικό ανέρχονται στα 19.370 ευρώ, με προβληματίσε. Αφαιρώντας ένα πο-

σοστό που ίσως οφείλεται στα σημεία των καιρών, είμαι σίγουρος πως μια περιοχή που αξιώνει να ενταχθεί στα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO δεν απαξιώνει έτσι τη μοναδική της έντυπη μορφή προώθησης του πολιτισμού της.

Φαίδων Μουδόπουλος

Χρονογράφημα

2016: Καλοκαίρι
(Θερινές Διακοπές)

Σταύρου Συκιώτη

Στην αέναη ροή του, ο Χρόνος μας έφερε τους μήνες του καλοκαιριού **Ιούλιο και Αύγουστο**. Είναι οι μήνες των «**Θερινών Διακοπών**», όπως έχουν καθιερωθεί, εκ των πραγμάτων.

Ήδη, «Το Ζαγόρι μας» με ειδική ανακοίνωση στο φύλλο του αρ. 456 / Ιουνίου 2016, διημήνυσε πως διακόπτει την κυκλοφορία του στους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο λόγω «**Θερινών Διακοπών**» των προσώπων της ομάδας που το λειτούργει.

Αναμφίβολα, ο όρος «Θερινές Διακοπές» αποτελεί, τρόπον τινά, μια θεσμοθέτηση στη ζωή των ανθρώπων, σε παγκόσμιο επίπεδο, στη διάρκεια αυτών των μηνών του καλοκαιριού.

Η «**διακοπή**», μια απλή λέξουλα, μεστή στο «υπέρ» και «κατά» της ζωής των ανθρώπων, προσδιορίζει στιγμές της καθημερινότητάς τους.

Πολλές οι περιπτώσεις που μπορούν να έχουν επιβλαβή ζημιά στην υγεία μας και χρειάζεται «διακοπή», όπως και πολλές οι περιπτώσεις που, αντίθετα, να συνεισφέρουν στην υγεία μας και χρειάζεται η διακοπή των αιτιών βλάβης. Παρόμοια, συμβαίνουν και στις κοινωνικές μας σχέσεις ή στις εργασιακές μας δραστηριότητες.

Στον πληθυντικό οι «**Διακοπές**» έχουν ευρύ πλαίσιο εκφραστικό. Υπάρχουν οι διακοπές των Σχολείων, των Δικαστηρίων, του ρεύματος και του νερού, της συγκοινωνίας κλπ κλπ. Κι' ακόμα οι διακοπές δραστηριοτήτων λόγω απεργιακών στάσεων των εργαζομένων.

Αυτή είναι η πεζή, απλή έννοια της λέξης «διακοπή».

Όταν όμως προσδιορίζονται «**θερινές διακοπές**» παραπέμπουν σε τρόπο «θερινής» συμπεριφοράς στη ζωή των ανθρώπων. Έχει καθιερωθεί πια, την καλοκαιρινή αυτή περίοδο, οι άνθρωποι, με την εργασιακή τους άδεια στα χέρια τους, να απομακρύνονται, από τον μόνιμο οικογενειακό τους χώρο, για να βρεθούν κοντά στη θάλασσα, κυρίως, σε κάποιο ακρογιάλι, σε κάποιου γραφικού νησιού τις απολαυστικές ακτές του.

Η έννοια «θερινές διακοπές» συνταυτίζονται με τον όρο καλοκαιρινός «**Τουρισμός**», μια λέξη που προήλθε από την αγγλική λέξη «tour». Το φαινόμενο του Τουρισμού ξεκινάει από τις αρχές του 19ου αιώνα, περίοδο που στη ζωή των ανθρώπων εμφανίζεται η «ατμομηχανή». Τα τρένα και τα ατμόπλοια και στη συνέχεια τα τροχοφόρα, πάσης μορφής, της ξηράς, δίνουν τη δυνατότητα μετακίνησης προς κάθε κατεύθυνση και περιοχή στους ανθρώπους, προκειμένου να αναζητήσουν την αναψυχή τους και τη διασκέδασή τους σε τόπους προσφερόμενους γι' αυτό και όχι μόνο.

Στην εξέλιξή του, μάλιστα, ο Τουρισμός απέκτησε διαστάσεις και δημιούργησε ενδιαφέροντα ώστε να διακρίνουμε τον εναλλακτικό, θρησκευτικό, φυσιολατρικό, παραθαλάσσιο, ορεινό κλπ. κλπ.

Η χώρα μας, λόγω γεωγρα-

φικής θέσης, ιστορίας και πολιτισμών παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και υποδέχεται μεγάλο πλήθος τουριστών, ώστε ο Τουρισμός ν' αποτελεί τη λεγόμενη «βαριά βιομηχανία» στον οικονομικό τομέα της χώρας.

Οι «θερινές διακοπές», όπως και αν τις εννοούμε, αναφέρονται για όλους τους ανθρώπους, χωρίς διακρίσεις, με μόνη προϋπόθεση της οικονομική τους δυνατότητα. Δεν υπάρχουν ανθρωπολογικές ή κοινωνικές διακρίσεις, κάτι που συνέβαινε μέχρι τον 19ο αιώνα. Μέχρι τότε, οι διακοπές αναψυχής και διασκέδασης αποτελούσαν προνόμιο των «**υψηλών τάξεων**» ή της λεγόμενης κοινωνικής «**Ελίτ**».

Στην εποχή μας, ο κάθε πολίτης, επιβαρυνμένος σωματοψυχολογικά από ποικίλους παράγοντες (περιβαλλοντικούς, καιρικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς και υγείας) αισθάνεται την ανάγκη της ψυχικής και σωματικής ανακούφισης και αναψυχής. Με το τέλος των διακοπών, ο «**πάγκος**» της δουλειάς θέλει, πριν απ' όλα, ανανεωμένη διάθεση, καλή σωματική λειτουργία, ανανεωμένο πνεύμα και αισιοδοξία.

Συμπωματικά, μια αρχαία ρήση μας λέει: «**Σχολήν έχειν, Ευκαιρίν, αναπαύεσθαι, απρακτείν**» που μας λέει πως όταν έχουμε ευκαιρία ή διάλειμμα στις δραστηριότητές μας πρέπει να αναπαυόμαστε, συνεπώς οι

«θερινές Διακοπές» είναι ο κατάλληλος χρόνος, προσθέτει «η δεύτερη σελίδα μας».

Κλείνουμε το «θερινό» κείμενό μας με λίγη σχετική ποίηση:

**Αύγουστε σε περιμένουν
όλα τα παιδιά
για ξεκούραση και μπάνιο
στη χρυσή την αμμουδιά.**

**Γέλια και τραγούδια χίλια
και παιχνίδια ζωηρά
να μαζεύουνε κοχύλια
στα βαθιά και στα ρηχά.**

**Μες τη θάλασσα βουτά
να ψαρέψει ένας γλάρος
και κοντά στο λιμανάκι
σθηνει-ανάθει ένας φάρος.
Πως μ' αρέσει το θραδάκι
όταν είναι καλοκαίρι
να κοιτώ τον ουρανό
και να πέφτει έν' αστέρι.**

(Παρασκευή Τσίγκρη)

Το κείμενό μου απολαμβάνει τις τελευταίες μέρες του Αυγούστου. Στον ορίζοντά μας προβάλλει ο φθινοπωρινός Σεπτέμβρης. Πέφτει η αυλαία των «**Θερινών Διακοπών**».

Οι ευχές μας σ' όλο τον κόσμο «**Του Ζαγοριού μας**» για καλό και ευχάριστο φθινόπωρο κι αισιόδοξη απαντοχή του **Χειμώνα** που θα ακολουθήσει.

«**Τα πάντα ρει, μηδέποτε κατά τ' αυτό μένειν**». Ηράκλειτος.

Σημείωση: Στο φύλλο 456/ Ιουνίου 2016, σελίδα 2, παράγραφος 3, αναφέρεται εσφαλμένα η ημερομηνία Σεπτέμβριος 2001, σαν αφετηρία δημοσίευσης των χρονογραφικών κειμένων της «Δεύτερης Σελίδας». Η ακριβής ημερομηνία είναι ο **Σεπτέμβριος 1991** και όχι ο Σεπτέμβριος 2001.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ
ΚΗΠΟΥΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

1. ΔΙΩΡΟΦΗ ΟΙΚΙΑ Ε = 232,60 τ.μ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ Ε = 32,38 τ.μ. ΟΙΚΟΠΕΔΟ Ε = 339.66 τ.μ. Κοντά στην κεντρική πλατεία

2. ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ Ε = 609,68 τ.μ.
Τιμή Ευκαιρίας
Τηλ. 6932406875

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ
ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΗ
- ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ 350 τ.μ.

με οικοδομική άδεια, κατάλληλο και για τουριστική αξιοποίηση με εκπληκτική θέση και θέα.

Τιμή: 58.000 ευρώ.
Πληροφορίες 6932328882

Ζαγόρι και UNESCO: αφαιρώντας το πέπλο του μυστηρίου

Τους τελευταίους μήνες διαβάζοντας το περιοδικό μας, έχω διαπιστώσει μια αναστάτωση και σύγχυση σχετικά με την πιθανή ένταξη του Ζαγορίου στα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO). Με το απόσπασμα - ανταπόκριση από την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας της Ένωσης Ζαγορισίων («Το Ζαγόρι μας», τεύχος Φεβρουαρίου 2016, σελίδα 15), είχε αναδυθεί ένα παράπονο του τ. Υπουργού κ. Κ. Τασούλα και των λοιπών επισήμων στην δεξίωση πως η νέα κυβέρνηση έχει παραμελήσει το θέμα της ένταξης που επίμονα είχε προωθήσει ο τ. Υπουργός Πολιτισμού. Η μικρή παραγραφή εκλινει δε με την ευχή η νέα διοίκηση του Υπουργείου να αγκαλιάσει την προσπάθεια.

Δυστυχώς, ή ευτυχώς, ανάλογα με την οπτική γωνία, η UNESCO, παρότι παράγει πολιτικές σε σχέση με τον πολιτισμό, δεν χρησιμοποιεί πολιτικό λόγο και αυτό ίσως καθιστά ουτοπικό το σενάριο ένταξης του Ζαγορίου στην λίστα της. Και εξηγούμαι. Η διεθνής αυτή οργάνωση, παρακλάδι του ΟΗΕ, έχει έναν συγκεκριμένο τρόπο λειτουργίας που δυστυχώς δεν συνάδει με αυτά που έχουμε συνηθίσει τα τελευταία αρκετά χρόνια στον τόπο μας.

Για να γνωρίσει κάποιος τα «**βασιικά**» στοιχεία που αποτελούν την διαδικασία της ένταξης, χρειάζεται να διαβάσει το σχετικό εγχειρίδιο 138 σελίδων της UNESCO. Διαβάζοντας την απάντηση που υπογράφει ο Υπουργός, κ. Α. Μπαλτάς, στο κύριο άρθρο του τεύχους Μαΐου 2016 του περιοδικού μας, εντυπωσιάστηκα ευχάριστα διότι ο κύριος Υπουργός, αν μη τι άλλο, γνωρίζει τα περιεχόμενα του παραπάνω εγχειριδίου. «**Η προετοιμασία του φακέλου ... είναι διαδικασία εξαιρετικά απαιτητική και χρονοβόρα και δεν μπορεί να υλοποιηθεί αποκλειστικά από την ΔΝΠΑΑΠΚ του ΥΠ.ΠΟ.Α., καθώς προϋποθέτει μια ολοκληρωμένη ... προσέγγιση ... την εις βάθος ανάλυση στοιχείων ... Τέλος, καθοριστι-**

κής σημασίας για την επιτυχημένη ολοκλήρωση της διαδικασίας ένταξης συνιστά η ουσιαστική συμβολή των τοπικών φορέων και συλλόγων ... και βέβαια η εξεύρεση πόρων ...» (Το Ζαγόρι μας, τεύχος Μαΐου 2016, σελίδα 1, άρθρο Α. Ντινι-λέξη). Από όσο τυχαίνει να γνωρίζω είναι η πρώτη φορά που Υπουργός Πολιτισμού αναφέρεται στην πολυπλοκότητα του ζητήματος.

Η τελευταία πρόταση του αποσπάσματος εκλήφθη λάθος από τον συντάκτη του άρθρου. Ο Υπουργός απ' όσο μπορώ να ψηλαφήσω **δεν αναφέρεται προφανώς στην χρηματοδότηση της μελέτης από τους τοπικούς συλλόγους**. Αυτό θα ήταν τουλάχιστον αφελές όταν οποιοσδήποτε φοιτητής διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς γνωρίζει ήδη από προπτυχιακό επίπεδο το τεράστιο κόστος τέτοιων φακέλων (να θυμίσω σε αυτό το σημείο ότι την ένταξη του Βίκου-Αώου στο δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO είχε αναλάβει η Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Ε. και το έργο χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ).

Ο Υπουργός αναφέρεται στους περίφημους stakeholders, δηλαδή τον εντοπισμό των «μετόχων», των ντόπιων, των επιχειρήσεων, των πολιτιστικών ομάδων κ.τ.λ. οι οποίοι επωφελούνται και επηρεάζονται από μια πιθανή ένταξη ενός μέρους στον κατάλογο της UNESCO. Σύμφωνα με τις οδηγίες της οργάνωσης όλοι αυτοί οι εδωδιμοί παράγοντες οφείλουν να συνδιαμορφώσουν τον φάκελο και ως εκ τούτου να γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους, για την περίπτωση που η περιοχή ενταχτεί στην πολυπόθητη λίστα. Διότι είναι αυτοί που θα κληθούν να υπακούσουν στους αυστηρούς κανόνες που θέτει η οργάνωση.

Για να διαλευκανθεί λοιπόν η υπόθεση, αποφάσισα να γράψω μερικά από όσα ζητάει η UNESCO να πληρούνται ως κριτήρια για την ένταξη μιας περιοχής στην λίστα με τα παγκόσμια μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κριτήρια προς ένταξη

Η περιοχή προς ένταξη πρέπει να πληροί τουλάχιστον ένα από δέκα κριτήρια, τα οποία για συντομία χώρου δεν θα αναλύσω, μπορείτε όμως να διαβάσετε στην παρακάτω ιστοσελίδα (<https://el.wikipedia.org/wiki/>).

Το Ζαγόρι μας από την 16η Ιανουαρίου 2014 είναι υποψήφιο προς ένταξη με βάση τέσσερα από τα 10 κριτήρια. Αυτά είναι τα εξής και μεταφράζω

Φαίδων Μουδόπουλος

απευθείας από την ιστοσελίδα της UNESCO, μαζί με την αντίστοιχη αιτιολόγηση ειδικά για το Ζαγόρι (<http://whc.unesco.org/en/tentativelists/5868/>).

Κριτήριο iii: «η περιοχή πρέπει να φέρει μια μοναδική ή τουλάχιστον εξαιρετική μαρτυρία για κάποια πολιτισμική παράδοση, ζώντα ή εξαφανισμένο πολιτισμό»: Τα Ζαγοροχώρια έχουν μία εξαιρετικά σημαντική πολιτιστική παράδοση που αναμειγνύεται με την ιδιαιτερότητα του ορεινού τοπίου. Η παραγωγικότητα των κατοίκων και οι ασχολίες τους ρυθμίζονται από τους περιορισμούς του ορεινού τοπίου σχετικά με τις καλλιέργειες και την συντήρηση οικοσυστημάτων ζώων. Είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα μιας κοινωνίας αυτάρκειας.

Κριτήριο v: «η περιοχή πρέπει να αποτελεί σημαντικό παράδειγμα παραδοσιακής ανθρώπινης εγκατάστασης, χερσαίας ή θαλάσσιας χρήσης, αντιπροσωπευτικής πολιτισμού ή πολιτισμών, ή ανθρώπινης αλληλεπίδρασης με το περιβάλλον, ιδιαίτερα όταν το τελευταίο έχει γίνει ευάλωτο υπό την πίεση ανεπίστροφων αλλαγών»;

Η εξαιρετική αρχιτεκτονική παράδοση των Ζαγοροχωρίων είναι οργανικά συνδεδεμένη με τις ζωντανές παραδόσεις της κοινωνικής οργάνωσης, της τεχνικής επιτήδευσης και των πολιτισμικών πρακτικών (οι κουλτούρες των Βλάχων, των Σαρακατσάνων και των Ζαγορισίων που αναμειγνύονται δημιουργώντας την μοναδική πολιτισμική έκφραση του Ζαγοριού).

Κριτήριο ix: «η περιοχή να περιέχει ιδιάζοντα παραδείγματα σημαντικών εν εξελίξει οικολογικών και βιολογικών διαδικασιών στην εξέλιξη και ανάπτυξη οικοσυστημάτων χερσαίων, γλυκού ύδατος, παράκτιων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων και κοινοτήτων φυτών και ζώων»: Η Βόρεια Πίνδος φιλοξενεί πλήθος εδωδιμα πρωτογενή οικοσυστήματα, στα οποία κάποιος μπορεί να παρακολουθήσει την εξελικτική διαδικασία του γένους και των ειδών των οικοσυστημάτων (Βάλια Κάλντα). Τα αρχαία δάση βελανιδιάς είναι εξαιρετικά παραδείγματα εξέλιξης, έχοντας βρει καταφύγιο στην περιοχή από την περίοδο της εξάπλωσης τους στην Μεσόγειο. Περιέχουν επίσης ένα ανεκτίμητο σύνολο γενετικού υλικού που παρέχει πληροφορίες για την ιστορία και την εξέλιξη του είδους Fagus sylvatica (δασική οξυά), η οποία είναι συνδεδεμένη με το φυσικό περιβάλλον. Η οικογένεια των ορχιδέων είναι επίσης εξαιρετικού ενδιαφέροντος, με αρκετά υπο-είδη που φανερώνουν την συνεχή εξέλιξη των γενών και των ειδών των φυτών.

Κριτήριο x: «η περιοχή να περιέχει σημαντικά φυσικά καταφύγια συντήρησης της βιοποικιλότητας, να περιλαμβάνει απειλούμενα είδη παγκόσμιας αξίας από την άποψη της επιστήμης ή της συντήρησης του εκάστοτε είδους». Το Εθνικό Πάρκο της Βόρειας Πίνδου φιλοξενεί πολλά σπάνια και ενδημικά είδη χλωρίδας εξαιρετικής οικολογικής αξίας, τόσο για την επιστήμη όσο και για την ανάγκη συντήρησης τους. Ορισμένοι τύποι οικοτόπων στο Εθνικό Πάρκο λογίζονται εξαιρετικής σημασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, επειδή φιλοξενούν πολλά σημαντικά είδη φυτών σε πολύ καλό επίπεδο διατήρησης. Μια βασική ιδιότητα της περιοχής είναι η πολλαπλότητα των φυτών που είναι ενδημικά τόσο στην Βαλκανική χερσόνησο όσο και στην Ελλάδα σε συνδυασμό με τοπικά ενδημικά είδη. Η ιδιαίτερη γεωμορφολογία, η σχετική απομό-

GIANNENA SERVICES

ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2000
Αρ.Πρωτ. 2154/2006

Π.Ε.Α.Ν.

SERVICE ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Μιχάλης & Ηλίας Κατσούπης Ο.Ε.
Μ. Αγγέλου 15 & Γρ. Σακκά 6-8, Ιωάννινα
Τηλ.: 26510 35300, 75041, 70020 - Fax: 26510 70944
κιν. 6936 477477, 6936 474474
www.giannenaservices.gr, e-mail: info@giannenaservices.gr

νωση και το υψόμετρο των θέσεων (πολλές φορές πάνω από την γραμμή των δέντρων» και η μοναδική ορεινή χλωρίδα είναι τα στοιχεία που αιτιολογούν την παρουσία των άνωθεν ενδημικών ειδών, αυτής της εντυπωσιακής και συχνά μοναδικής χλωρίδας. Οι αλπικοί και υπό αλπικοί βιότοποι συνιστούν καταφύγιο σπάνιων φυτικών ειδών που απαιτούν προστασία και κατάλληλη διαχείριση.

Το Ζαγόρι λοιπόν προτείνεται ως μια περίπτωση «ανάμεικτης θέσης», ενός πολιτιστικού τοπίου, που συνδυάζει κριτήρια με πολιτιστικό και φυσικό ενδιαφέρον. Πρόκειται για μια εντυπωσιακά πολυφωνική υποψηφιότητα, καθώς δεν είναι πολλές οι φορές που συνυπάρχουν τέσσερα κριτήρια στην αίτηση μιας μόνο περιοχής. Αυτό είναι θετικό διότι ο φάκελος δυνητικά θα είναι ισχυρός, μα ταυτόχρονα και αρνητικό διότι η τοπική κοινότητα είναι υποχρεωμένη να προστατεύει και να διαφυλάττει την ακεραιότητα των παραγόντων που την αναδεικνύουν σε παγκόσμια κληρονομιά. Και όχι μόνο.

Αυθεντικότητα και Ακεραιότητα

Πρόκειται για τους δυο πιο αμφιλεγόμενους ορισμούς της UNESCO και σημαντικότερα κριτήρια για την πορεία της αίτησης. Για το Ζαγόρι γράφονται τα εξής (και πάλι μεταφράζω απευθείας από τον ιστότοπο της UNESCO):

«Ως ένα σύνθετο πολιτιστικό και φυσικό σύνολο κληρονομιάς, τα Ζαγοροχώρια πληρούν τα κριτήρια της αυθεντικότητας και της ακεραιότητας. Πολλά χωριά έχουν καταχωρηθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού ως μνημεία, εξαιτίας της ιστορικής και αρχιτεκτονικής αξίας, και ως παραδοσιακοί οικισμοί από το ΥΠΕΧΩΔΕ, που προστατεύει επίσης τα φυσικά τοπία. Μεμονωμένα κτήρια είναι επίσης καταχωρημένα ως μνημεία. Τα μνημεία της περιοχής συντηρούνται σε πολύ καλή κατάσταση και τα χωριά επιβιώνουν από το υποτιθέμενο ζενίθ των παραδοσιακών κοινωνιών της Ηπείρου (μέσα του 18^{ου} αιώνα)».

Ζαγόρι και UNESCO

«Η προστασία και η διαχείριση του Εθνικού Πάρκου της Βόρειας Πίνδου διασφαλίζει την ακεραιότητα του φυσικού μνημείου. Ο προσδιορισμός της περιοχής της Βόρειας Πίνδου ως προστατευόμενη ζώνη, ο ορισμός των επάλληλων ζωνών και ο καθορισμός των χρήσεων και των όρων δόμησης και των αντίστοιχων περιορισμών, εφαρμόστηκαν από την Κοινή Υπουργική Απόφαση 23069 από τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Πολιτισμού (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως 639Δ/14-6-2015). Το υπουργείο περιβάλλοντος μαζί με τον φορέα Διαχείρισης, προωθεί ένα Προεδρικό Διάταγμα για την προστασία. Το Πάρκο υποκειται στους περιορισμούς της Δασικής Νομοθεσίας και της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας (Οδηγία 92/43, 2009/147), που σχετίζεται με την περιοχή η οποία περιλαμβάνεται στην ζώνη Natura 2000».

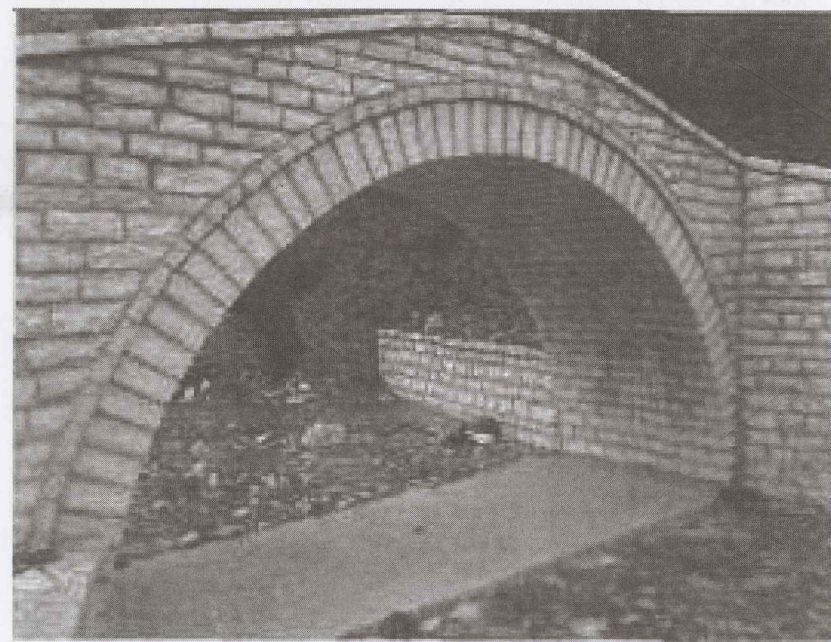
Αυτά αναφέρει η UNESCO στον ιστότοπό της για τον τόπο μας. Όπως είναι κατανοητό τα στάνταρ είναι υψηλά και οι απαιτήσεις επίσης. Στο Ζαγόρι έχουμε αρχίσει και προσεγγίζουμε το ζήτημα με τον λάθος τρόπο. Όπως έχουμε συνηθίσει στην Ελλάδα, χρησιμοποιούμε την Ελληνική. Περιμένουμε το Υπουργείο να προωθήσει το Ζαγόρι στην UNESCO και εμείς να φουσκώσουμε από περηφάνεια και έπαρση επειδή έτυχε να καταγόμεστε από αυτήν την τόσο μοναδική περιοχή. Δυστυχώς (ή ευτυχώς -και πάλι- ανάλογα με την οπτική) δεν είναι αυτός ο τρόπος που δουλεύει η οργάνωση. Για την UNESCO είναι υποχρεωτικό να αναμειχθεί η τοπική κοινωνία με την αίτηση. Όχι από καπρίτσιο αλλά επειδή είναι αυτή ακριβώς η κοινωνία που θα κληθεί να εφαρμόσει όλους τους περιοριστικούς όρους προστασίας της παράδοσης και του περιβάλλοντος που επιβάλλει η UNESCO για να προστατεύσει τα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς. Διότι από την στιγμή που

το Ζαγόρι μπει στην λίστα πλέον δεν ανήκει στους Ζαγορίσιους, ανήκει στην ανθρωπότητα, με τους πρώτους να είναι οι ανθρωποφύλακες της παρακαταθήκης των προγόνων τους.

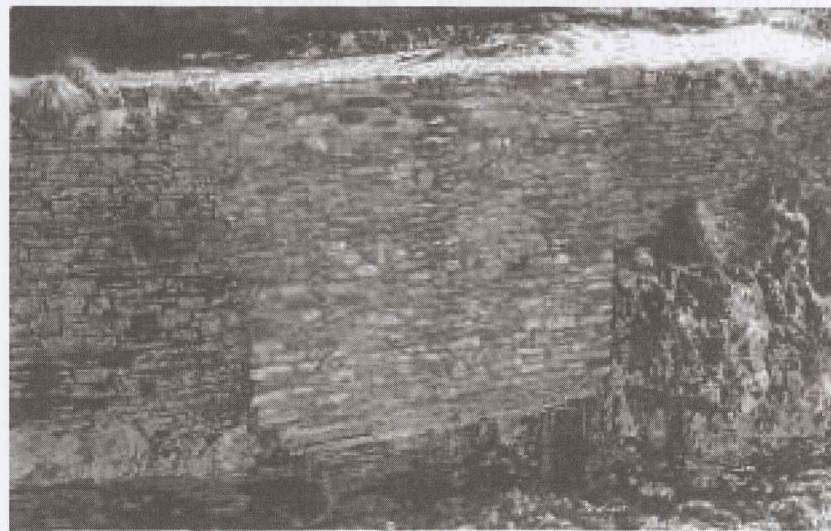
Το ερώτημα λοιπόν είναι διαφορετικό από το εάν ενδιαφέρεται ο εκάστοτε Υπουργός να προωθήσει την ένταξη. Το ερώτημα είναι εάν ο Ζαγορίσιος θέλει το Ζαγόρι να ενταχθεί στα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Και η συγκεκριμένη ερώτηση δεν είναι επιφανειακή και η απάντηση δεν μπορεί να δοθεί ελαφρά τη καρδία. Για να μπει το Ζαγόρι στην λίστα, κανένα σπίτι δεν θα πρέπει να έχει σκεπή από

κεραμίδια, καθώς αυτό αλλοιώνει το κριτήριο ν. Δεν θα πρέπει να πετάει τα σκουπίδια του στις δεκάδες παράνομες χωματερές καθώς αυτές αλλοιώνουν τα κριτήρια που σχετίζονται με το φυσικό τοπίο. Δεν θα πρέπει να υπάρχει έστω ένας βόθρος που τα λήμματα του να καταλήγουν στον Βοϊδομάτη για τον ίδιο λόγο. Δεν θα μπορεί να παραποιήσει το γκαλντερήμι ώστε να μπορεί ευκολότερα να παρκάρει το αυτοκίνητο του. Η υπέρμετρη χρήση των ράφτινγκ θα πρέπει να μειωθεί στον αριθμό βαρκών που θα καθοριστεί από την επιτροπή των ειδικών για να μην αλλοιώνεται ο ρους και η μορφή του ποταμού. Τα «Δεν» μπορούν να συνεχιστούν για παραγράφους ακόμα, όμως λόγω χώρου σταματώ εδώ.

Για το τέλος άφησα το αγα-

Εικόνα 1: Το «(μετα)μοντέρνο» γεφύρι στο μονοπάτι προς την Παναγία Σπηλαιώτισσα, στο Βοϊδομάτη.

Εικόνα 2: Το γεφύρι του Κοντοδήμου

Ζαγόρι και UNESCO

πημένο μου θέμα, ζήτημα που έχω αναφέρει σε προηγούμενες παρεμβάσεις μου στο περιοδικό μας. Τις επεμβάσεις συντήρησης και «ενίσχυσης» του παραδοσιακού χαρακτήρα του Ζαγορίου. Όσο επεμβαίνουμε στον πυρήνα του Εθνικού Δρυμού, «φυτεύοντας» γκαλντερήμια με τσιμέντο, τύπου Μετσόβου, αλλοιώνοντας έτσι τα κριτήρια ii και iii της αίτησης μας, όπως στην εικόνα 1, η ένταξη του Ζαγορίου στην UNESCO θα είναι ένα άπιαστο όνειρο. Το ίδιο ισχύει και για όσον καιρό «επισκευάζουμε» τα παραδοσιακά μας γεφύρια με τον τρόπο που υποδεικνύει η εικόνα 2.

Διότι όταν η επιτροπή της UNESCO εξετάσει τον φάκελο των Ζαγοροχωρίων και έρθει να κάνει την αυτοψία της, θα θέσει όλα τα παραπάνω ως όρους είτε για την ένταξη, είτε για την παραμονή του Ζαγορίου στην λίστα, εάν έχει προηγουμένως μπει. Στην περίπτωση που τα θέσει ως όρους ένταξης, τα γεφύρια μας θα πρέπει να αποκατασταθούν προτού μπει το Ζαγόρι στην λίστα, τα τσιμεντένια Μετσόβικα γκαλντερήμια στον Βοϊδομάτη να απομακρυνθούν, οι κεραμιδιένιες σκεπές να αποκατασταθούν, οι βόθροι να στεγανοποιηθούν, οι βιολογικοί καθαρισμοί να λειτουργήσουν κ.ο.κ. Αν τα θέσουν ως ζητήματα παραμονής, αφού το Ζαγόρι έχει ενταχθεί στην λίστα, απλώς θα έχουμε δυο χρόνια διορία να τα εφαρμόσουμε, αλλιώς αποχωρούμε με ένα ιδιότυπο UNESCO-EXIT (ορολογία της μόδας) και περνάμε όλη τη διαδικασία (και αρκετό οικονομικό κόστος) από την αρχή. Και αυτά είναι μόνο τα απλά ζητήματα, αφήνοντας τις θεωρητικές προεκτάσεις περί αυθεντικότητας, ίσως για ένα μεταγενέστερο άρθρο. Τέλος ως μην ξεχνάμε το ζωντανό παράδειγμα της πόλης της Κέρκυρας που μπήκε μετά βασάνων και κόπων στη λίστα, σήμερα όμως βρίσκεται με το ένα πόδι εκτός...

Πήρα την πρωτοβουλία να γράψω αυτό το κείμενο για το περιοδικό μας διότι κάποια στιγ-

μή πρέπει να κοιτάξουμε την αλήθεια κατάματα σχετικά με την UNESCO και την περιοχή μας. Δεν είναι πρωτίστως ζήτημα πολιτικής θούλησης ή ένταξη στην λίστα. Είναι ζήτημα θούλησης των κατοίκων και των φορέων της περιοχής, και ένα ναι δεν αρκεί, χρειάζονται πράξεις και αλλαγή στον τρόπο που αντιμετωπίζουμε τα πράγματα. Να αναλογιστούμε μέσα μας τι σημαίνει το Ζαγόρι για εμάς και εάν αυτό που σημαίνει το Ζαγόρι για εμάς ταιριάζει με την «πιστοποίηση» της UNESCO. Η οργάνωση αυτή προωθεί μια ανάπτυξη με όχημα τον πολιτισμό, όχι μια ανάπτυξη με άλλοθι τον πολιτισμό. Εάν αναζητάμε απλώς τουριστική προβολή με βούλα, ξεχνώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τόπου, όπως αναδεικνύουν οι φωτογραφίες (δεν θα επεκταθώ έχω ήδη κουράσει σχετικά σε παλαιότερα τεύχη), υπάρχουν άλλοι φορείς που μπορούν να παρέχουν πιστοποιήσεις. Η UNESCO προωθεί την ανάπτυξη με όχημα τον πολιτισμό και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής. Θα μπορούσαμε εναλλακτικά να απευθυνθούμε για παράδειγμα στους συντάκτες του National Geographic έτσι ώστε να συνεχίσουμε να αναπτυσσόμαστε μονόπλευρα, με βάση τις τουριστικές ροές...

Υ.Γ: Το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» είναι η μόνη έντυπη φωνή του Ζαγορίου. Δεν νομίζω να έχει υπάρξει τεύχος χωρίς έστω ένα άρθρο που να αφορά την παράδοση και τον πολιτισμό του. Ο πίνακας της σελίδας 20 του τεύχους Ιουνίου 2016, που αναφέρει πως το ύψος των χρωστούμενων συνδρομών στο περιοδικό ανέρχεται στα 19.370 ευρώ, με προβληματίσει. Αφαιρώντας ένα ποσοστό που ίσως οφείλεται στα σημεία των καιρών, είμαι σίγουρος πως μια περιοχή που αξιώνει να ενταχθεί στα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO δεν απαξιώνει έτσι τη μοναδική της έντυπη μορφή προώθησης του πολιτισμού της...

Φαίδων Μουδόπουλος

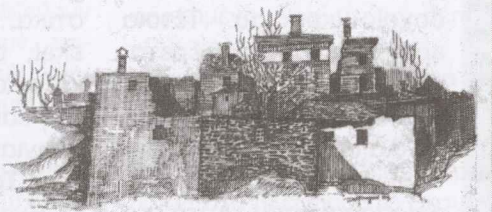
ΗΜΕΡΕΣ ΜΝΗΜΗΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Στις 10 Ιουλίου 2016 ημέρα Κυριακή, ο Δήμος Ζαγορίου, όπως κάθε χρόνο, διοργάνωσε την ημέρα μνήμης του Ζαγορίου στο Γρεβενίτι, για την επέτειο καταστροφής των χωριών μας. Ανάλογη εκδήλωση και για τον ίδιο σκοπό έγινε και στους Ασπραγγέλους στην έδρα του Δήμου, 73 χρόνια από την καταστροφή τους.

Για να μη ξεχνάμε.

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

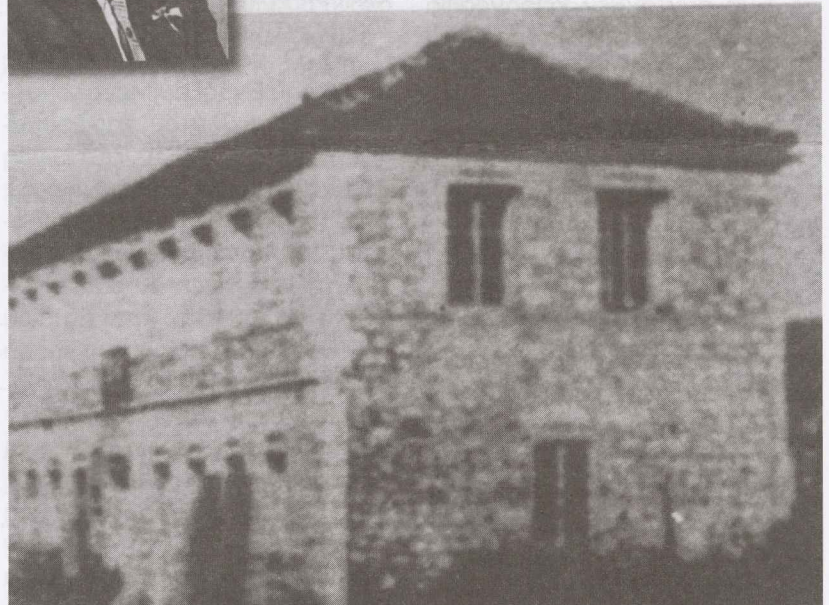
Πρόγραμμα Εκδηλώσεων
10 Ιουλίου 2016

ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

"Η λήθη του κακού γίνεται αιτία για την επανάληψή του!"

72 Χρόνια Μνήμης
1944-2016

Την Κυριακή 21 Αυγούστου από κοινού οι Δήμοι Ζαγορίου - Κόνιτσας - Πωγωνίου και άλλοι φορείς, οργάνωσαν εκδήλωση μνήμης με την συμπλήρωση 72 χρόνων από τη μάχη των ανταρτών με τους Γερμανούς στο «Χάνι Καλλιθέας» στις 7/9/44, όπου έπεσε ηρωικά ο **Λάζος Οικονόμου** από τον Πύργο της Κόνιτσας.

Η ίδρυση του Γρεβενιτίου Χωριά και οικισμοί. Η εκτενής περιοχή Μπότσα

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Στο βόρειο μέρος της Σμονής Βοτσάς ήταν το χωριό Βοτσά. Στα βλάχικα Botsa σημαίνει ξύλινο δοχείο κρασιού. Τέτοια ερμηνεία προσφέρεται άλλωστε, γιατί απ' τα παλιά χρόνια έχουμε πολλά αμπέλια στην ευρύτερη περιοχή και μεγάλη οinoπαραγωγή. Αυτό το χωριό έδωσε και την ονομασία στο ομώνυμο μοναστήρι. Ήταν βλαχοχώρι από τα μεγαλύτερα του Ζαγορίου μέχρι τις αρχές ή και τα μέσα του 17ου αιώνα. Έφθασε να έχει γύρω στις 800 οικογένειες κατά τον **Π. Αραθαντινό**.

Βοτσά ή Βουτσά, Μπότσια ή Μπότσα ή Μπότζα ή Πότσια είναι παραφθορά της ίδιας ονομασίας.

Χρονολογικά προϋπήρχαν του Γρεβενιτίου στο βόρειο μέρος της μονής Βοτσά, πάνω απ' την αριστερή όχθη του ποταμού **Ζορικά**, γύρω απ' το παρεκκλήσι της **Αγίας Παρασκευής**, ο ομώνυμος οικισμός και εκείνος του **Παλαιοχωρίου**. Άρα εκείνες οι 800 οικογένειες πρέπει να κάλυπταν μια ακτίνα 2,5-3 χιλιόμετρα, χοντρικά κατοικούν σε τρεις μαχαλάδες.

Το Γρεβενίτι εκεί όπου είναι σήμερα

Ένα συνταχθέν χειρόγραφο του 1961 απ' το **Λεάνδρο Βρανούση** για το βιβλίο ΕΞΟΥΣΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ ΣΕ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ, Έρευνα στο Γρεβενίτι, 1958/1961-1986/1989 του **Στάθης Δαμιανόπουλου** σελ. 48-49 θα μας πει: «Δημιουργήθηκε χάος στην εγκατάσταση στα μέρη αυτά ενός γένους φερόεικων ποιμένων που προέρχονταν από το βλαχόφωνο κεφαλοχώρι των Γρεβενών στη Δυτική Μακεδονία.

Ο πρώτος αυτός πυρήνας οικισμού θα διευρυνθεί κατά το 17ο αιώνα με την εγκατάσταση και άλλων οικογενειών, καταγόμενων απ' τα γύρω χωριά και οικισμούς (Αγία Παρασκευή - Παλαιοχώρι - Κιουτσούκ Καλωτά) τα οποία εκείνη την εποχή σχημάτιζαν μια εκτενή περιοχή που λεγόταν **Μπότσα** και που θα εγκαταλειφθούν βαθμιαία, ως συνέπεια της πολι-

τικής της κοινοτικής συσπείρωσης, που εγκαινίασε το 1581 η Οθωμανική διοίκηση».

Το Γρεβενίτι πύκνωσε οικιστικά, όταν εγκαταστάθηκαν εκεί, σίγουρα μετά το 1564 κάτοικοι των οικισμών Βέργιαννης και Βοτσάς. Η περιοχή της Βέργιαννης ονομάστηκε αργότερα **Τσίπιανη**.

Ένα πρώτο ψηλάφισμα, μια πρώτη ανάγνωση μας μπάζει χρονολογικά για το πότε ιδρύθηκε το Γρεβενίτι. Ο Άγιος Δημήτριος με την κτητορική του επιγραφή, μας παρέχει τα πρώτα στοιχεία. Αυτά μας τα δίνει ο αειμνήστος **Στάθης Παπαβρανούσης** στην εφημερίδα «ΤΟ ΓΡΕΒΕΝΙΤΙ» φύλ. 16/1997 σε άρθρο του: «Πάνω απ' το πρέκι της θύρας επικοινωνίας του κυρίως ναού με το γυναικωνίτη βρίσκονταν μια επιγραφή, προτού πυρποληθεί απ' τους Γερμανούς κατακτητές 22-23/10/1943. Το ξύλινο πρέκι κατέρρευσε μαζί με τον τοίχο» πρόλαβε να την ξεσηκώσει σε τσιγαρόχαρτο ο Λεάνδρος Βρανούσης». «Η επιγραφή αναφέρει, ότι ιστορήθηκε ο ναός, δε μας πληροφορεί όμως για την ανέγερσή του αν χτίστηκε τότε ή ιστορήθηκε παλαιότερο κτίσμα. Η χρονολογία της επιγραφής Α.Χ.Ξ.Η. (1668) είναι η αρχαιότερη γνωστή, σε ό,τι έχει να κάνει με την ίδρυση-ιστορία του χωριού».

«† Ο παρών ευαγής Ναός του Αγίου Ενδόξου Μεγαλομάρτυρος Μυροβλήτου και θαυματουργού Δημητρίου, ιστορήθη δι' αναλωμάτων & δαπάνης της Κώμης ταύτης, αρχιερατεύοντος του πανιερωτάτου Μητροπολίτη Ιωαννίνων Κυρίου-Κυρίου Κυρίλλου έτει από Κυρίου και Θεού Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού Α.Χ.Ξ.4 (1668) Μηνί Απριλλίω 8».

Ανάλωμα ή ανήλωμα, είναι το έξοδο, η δαπάνη. Προσέξετε τη λέξη δαπάνη μεταφορικά είναι η διάθεση και ετοιμότητα απ' τον άνθρωπο να χρησιμοποιηθεί για κάποιο σκοπό. Ακόμη σημαίνει και την υπερβολική προσπάθεια που κάποιος καταβάλλει για να πετύχει τους στόχους του.

Μια σημαντική λεπτομέρεια: δε θα μαθαίναμε τον Αγιογράφο ποτέ αν δεν έκανε μετά 12 χρό-

νια και την Αγιογράφηση του ναού της μονής Βοτσάς. «....και ιστοριθείς παρά τινος ελαχίστου των ιστοριογράφων εκ της άνωθεν κειμένης **κώμης Γρεβενίτη Αθανασίου / ιερεί....** Εν έτει Α.Χ.Π. (1680)». Έτσι είναι γιατί η τεχντροπία και στους δύο ναούς είναι η ίδια.

Όταν ο Λεάνδρος Βρανούσης αναφέρεται στο γενεαλογικό του δέντρο του Αθανασίου βέβαια δεν τον ονοματίζει Παπαβρανούσιο δείτε: «Το 1608 γενιέται ο Βράνος, ο πρώτος απ' τους προπάππους μου. Ο εν λόγω έγινε ιερέας το 1636. Ακολουθούν ο ιερέας-αγιογράφος Αθανάσιος (1640-1710), για να κλείσει ο κύκλος των ιερέων με το Βράνο Παπαβρανούσιο (1760 - 1818).

Περιοχή Αγίου Νικολάου (Βλαχ. Κάλουτσι)

Στην ευρύτερη περιοχή του Αγίου Νικολάου 1636-1638 κατοικούν, λόγω της πανώλης του 1583 κάτοικοι Βυσικού, Σωποτσελίου, περιφέρειας Καλωτά και Καλωταίοι οι οποίοι σχημάτισαν το νέο χωριό Κουτιούκ Καλωτά (μικρή Καλωτά). «.....εκ παραδόσεως δύο Καλωταίοι ξενητεμένοι, οι οποίοι είχαν εγκατασταθεί οικογενειακώς στο Κ.Κ. επεθύμησαν να μεταβούν εις Καλωτάν. Συνοδευόμενοι υπό ενόπλων κατοίκων του **Γρεβενιτίου** ξεκίνησαν να πάνε στην Καλωτάν, αλλά καθ' οδόν έπεσαν εις ενέδραν ληστών και διεσώθησαν ως εκ θαύματος. Μετά απ' αυτό, τα μισά απ' τα διασωθέντα χρήματα τα διέθεσαν να κτιστεί ο Ιερός Ναός του Αγίου Δημητρίου εις Γρεβενίτι (σημ. δική μου, να ένα ακόμη επιπρόσθετο στοιχείο που δε γνωρίζαμε), όστις με την βοήθειαν των κατοίκων εγένετο Τρισυπόστατος».

Αυτά θα μας τα πει ο Αναστάσιος Δ. Βλαχόπουλος μέσα απ' το βιβλίο του, ιστορική περιγραφή ιδρύσεως και εξέλιξης των κοινοτήτων του Ζαγορίου, Ανθρακίτου (Καμινιάς) και Καλωτάς έκδοση 1970 Ιωάννινα.

Το ότι το χωριό μας έχει ειδικούς οπλοφόρους συνοδούς για μετακινήσεις ευπόρων πολιτών, αυτό και μόνο καταδειχνει μια υψηλή οργάνωση, συγκρό-

τηση και μια αύρα εμπιστοσύνης την οποία διαχέει και παραπέρα. Η γέννηση του Βράνου (1608) και η συμμετρία των αριθμών μας δίνει τη σιγουριά, ότι το χωριό μας κατοικήθηκε πριν το 1580 και σίγουρα ήταν ο πυρήνας της Κοινοτικής συσπείρωσης που εγκαινίασε το 1580 η Οθωμανική διοίκηση.

Ιστορική προχειρότητα του Ιωάννη Λαμπρίδη, ΖΑΓΟΡΙΑΚΑ σελ. 81-82. «...Κιουτσούκ Καλωτά κατ' αρχάς αποκαλούμενον και αποτελεσθέν εξ ολίγων οικογενειών εκ του Καλωτά Β.Δ. του νυν κατοικισάντων, ηυξηθή και κατέστη εκ των μεγαλυτέρων (χωριών) αφού πολλαί οικογένειαι εκ της Μπότσας, συνοικίας της Βοτσάς και των Γρεβενών, εξ ων και η ονομασία ίσως εδόθη, κατέφυγον ενταύθα....».

Αυτό το «ανάγνωσμα» στερείται αλληλουχίας και δεν αντιστοιχεί διόλου σε σοβαρή ιστοριογραφία. Υπάρχει ανακολουθία σκέψης και πράξης, ιστορική προχειρότητα. Στο ιστορικό του μίεζο ο Ι.Λ. τα ανακατέμειξε όλα, ανιστόρητα «....Κιουτσούκ Καλωτά κατ' αρχάς αποκαλούμενο».

Το Γρεβενίτι ξεκίνησε με όνομα και σ' αυτό συσπειρώθηκαν οι οικισμοί που προανέφερα. Σε άλλη ενότητα που θα ακολουθήσει την ίδρυσή του, εν ολίγοις εκεί που είναι χτισμένο το Γρεβενίτι έλεγαν στου Γρεβενίτη ή στους Γρεβενίτες ή στο Γρεβενίτι. Αυτές οι ιστορικές ρηχότητες του παραπάνω ιστορικού δεν έχουν καμιά επιστημονική επεξεργασία.

Ευτυχώς που ασχολήθηκαν ο **Βράνος Βωζάνης** του οποίου τη βιογραφία επιμελήθηκε ο **Περικλής Βιζουκίδης** και αναφέρεται στην ονομασία του χωριού του. Ευτυχώς που οι αειμνήστοι **Λεάνδρος Βρανούσης, Στάθης Παπαβρανούσης, Χρίστος Ρογκότης** που ασχολήθηκαν με την ονομασία του.

Για να κλείσει αυτό το κεφάλαιο ο **Δημήτρης Ράιος**. Ευχαριστώ Με ιδιαίτερη εκτίμηση **Γιώργος Δερμάνης** Πρόεδρος της Αδελφότητας Γρεβενιτίου

Ο Τρύγος στο Ζαγόρι

ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ

από Διφτέρα θα μπούμι στουν τρύγου...ου...ου» φωνάζει ο τελάλης. Μειιάς όλο το χωριό στο πόδι. Παρατούν κάθε άλλη δουλειά.

«Θέρος, τρύγος, πόλεμος» λένε θέλει ξεσηκωμό. Όλοι να βοηθήσουν, μικροί μεγάλοι όσο μπορούν. Μαζεύουν καλάθια, σεπέτια, μαχαίρια, ψαλίδια. Περίσια της νοικοκυράς η φροντίδα. Ζυμώνει φρέσκο ψωμί, πλάθει λογίων-λογίων πίτες ως και «ριζόπτις» γλυκιές, λαλαγκίτες, καλοπλυμένο τυρί στο κλειδοπίνακο, ρακί, κρασί και ξεχωριστή κλούρα για το ντραγάτι. Απαραίτητος ο νταβάς ο αμπελισίος, προβατίνα μι ρυζ' στου γάστρου.

Ευλογημένη του τρύγου η ώρα! Ξυπνούν χαραή-χαραή. Πριν ξεμυτίσει ο ήλιος στο βουνό, ανάστατο πέρα για πέρα το χωριό.

Φορτώνουν στα ζώα τα σεπέτια κι όλα τα σιέα και τα παιδιά στα μεσοσάμαρα.

«Θυμάμαι - μου είπε κάποιος μσόκαιρος, με τρυφεράδα - πως με έβαζαν μικρό μέσα στο σεπέτ, κι απ' την άλλη μεριά το σακούλ' με του φαί κι του προσφάι». Νέοι, γυναίκες, και παιδιά με τραγούδια και γέλια μπαίνουν στου τρύγου το πανηγύρι.

Οι μάνες κι οι πατεράδες κρατούν κοντά το καπίστρι μη ξαφνιστεί του γουμάρ' κι τα γκριμιά. Αυτά καμαρώνουν στα μεσοσάμαρα, τραγούν κι κουντουρίχνουντι...

«Πιαστείτε γερά απ' τα σκαρβέλια» ορμήνευαν οι μεγάλοι.

Ξαν να τους βλέπω μπροστά μου να ροδίζουν. Οι κυράδες κι οι κοπέλες φορούν τα πιο φανταχτερά φορέματα. Ζώνουν στη μέση παρδαλή ποδιά με μεγάλο φιόγκο πίσω, κάτασπρα πουκάμισα κουμπωμένα και τα μαντήλια «μπαρμουλωμένα» να μην τις κάψει ο ήλιος. Άλλες δένουν φακιόλια άσπρα σαν το γάλα με κομπολόια λουιστά «φουρτζέ» ή «ουρανό» κι άλλες βάνουν ψάθα κι από πάνω το φακιόλ, γαλότσες μ'σές στα ποδάρια «εδώ να πατάς κι εκεί να βρίσκεσι» κι πατούνες «μπαρουλέ». Οι νιοί με κατακάθαρα πουκάμισα και ψάθες στο κεφάλι, σαν σε γιορτή. Τα «πράματα» άλλα νυσταγμένα περπατούν αργά νωχελικά. Στην αράδα τα γομάρια γκαρίζουν σαν να χαίρονται κι αυτά. Αχάει ο τόπος απ' τις φωνές και τα γέλια. Χτυπούν τα κυπροκούδουνα απ' τα αλογομούλουρα συνοδεύοντας το τραγούδι. Ξαφ-

νιάζονται τα πουλιά κι αλλάζουν λημέρι!... Φτάνουν! Ένα πολύ-βουο, πολύχρωμο μελίσσι ξεχύνεται. Τ' αμπέλια γεμίζουν από ένα παρδαλό ανέμελο, ανοιχτόκαρδο, κεφάτο πλήθος. Ξαν ξεπεζεύουν τα παιδόπουλα αρεντεύουν, τσιμπούν τις ρόγες, παίζουν κρυφτούλι, ανεβοκατεβαίνουν στη σκάλα της δραγασιάς.

«Με τη σειρά να τα παίρνετε, να μη μένει κλήμα ατρύγητο. Μη μαζεύτετε τα σάπια, να μην πάει χαμένο ούτε «τσάμπρο»...

«Φρόν'μα» μάλλον τρυφερά ο Πάπς. «Για δ'λιά έρθαταν δώ ή για πιγνιδί;...».

Στα τρυγημένα να παίζετε. Εσείς τα «ρέψαταν» τα σταφύλια, και θυμούνταν τα δικά του παιδικά χρόνια.

«Άφσι τα πιδιά να χαρούν, δεν μαλώνουν σήμερα... Παίξει χ'σά μ' όμορφα, μη κάνιτι ζμιά. Έχει πολυύ κόπο του σταφύλ'. Ξιπλατίσκαν οι γονέοι σας όλου του χρόνου», συμβούλευε η μάκω.

Οι τρυγητάδες κόβουν με προσοχή τα σταφύλια στον κόμντο, καθαρίζουν από τα τσνάρια τις ξερές και άγουρες ρόγες. Λογιών λογιών μοσχοστάφυλλα, ντεμπίνα ροζακί, σιδερίτη, κέρινο. Αδειάζουν τα καλάθια στα μεγάλα σεπέτια καμωμένα από χλωρές ξύλινες λουρίδες αγριολεφτοκαριάς σκιαμένες ειδικά από τεχνίτες της Μπάγιας και των Νεγάδων.

Για τους νιους και τις νιές πάλι ο τρύγος είναι τ' αντάμωμα π' όλο το χρόνο καρτερούν. Ξαναμμένα μάγουλα, καρτές ανάσες, κλεφτές ματιές αλλά και κρυφομιλήματα και ...τυχαία μπλεξίματα των χεριών και κλεφτά φιλιάρ, ανάμεσα παρδαλή ποδιά με μεγάλο φιόγκο πίσω, κάτασπρα πουκάμισα κουμπωμένα και τα μαντήλια «μπαρμουλωμένα» να μην τις κάψει ο ήλιος. Άλλες δένουν φακιόλια άσπρα σαν το γάλα με κομπολόια λουιστά «φουρτζέ» ή «ουρανό» κι άλλες βάνουν ψάθα κι από πάνω το φακιόλ, γαλότσες μ'σές στα ποδάρια «εδώ να πατάς κι εκεί να βρίσκεσι» κι πατούνες «μπαρουλέ». Οι νιοί με κατακάθαρα πουκάμισα και ψάθες στο κεφάλι, σαν σε γιορτή. Τα «πράματα» άλλα νυσταγμένα περπατούν αργά νωχελικά. Στην αράδα τα γομάρια γκαρίζουν σαν να χαίρονται κι αυτά. Αχάει ο τόπος απ' τις φωνές και τα γέλια. Χτυπούν τα κυπροκούδουνα απ' τα αλογομούλουρα συνοδεύοντας το τραγούδι. Ξαφ-

Ξαποσταίνουν λίγο και ξαναρχίζουν. Φορτώνουν τα ζώα. Νάτους στο δρόμο του γυρισμού. Πειράγματα κι αστεία. Δεν του λείπει το κέφι, κι ας είναι αποσταμένοι.

Στο σπίτι οι γέροντες καρτερούν. Γελούν τα βασιλεμένα μάτια. Βγάζουν τη σιδεριά, ανοίγουν και τα δυο φύλλα διάπλατα οι οξώπορτες να μπουν τα βαρυφορτωμένα ζώα με τα σεπέτια. «Ουί καλώς τς, Να ζήσιτι, Κι τ' χρόν' διπλότιρα». Περίσια της μάκως η συγκίνηση.

«Ουί να γένω ξικ κι πάστρα, αποστάσαν... Το δάκρυ τρεμοπαίζει στα βλέφαρα. Το σκουπίζει με τρόπο με την ανάποδη της ποδιάς...

«Ουί μπίκι ένα σιούλ', μ' έπιακι η σπιρτάδα... Ξαποστάσι ψίχα, βάλτι λίγο μπελντέ να γλυκαθεί του στόμα σας.

Ουί θα φιάκουμι μ'στόπτις κι ζιμπέκια, θα τσακίσου κάτς;....

Θα ζήσουμι τάχα να τρυγήσουμι κι τ' χρόν', μεγάλ' η χάρη τς! Αν μας αφήκει ο κόπτσας!...»

Οι νιοί ξεφορτώνουν και γυρίζουν γι' άλλη στράτα. Βιάζονται να μην φάνε οι γκαρούνες τα σταφύλια. Πίσω οι νοικοκυραίοι αδειάζουν τα σταφύλια στα καδιά και τα τσολιάζουν με τη «βασταγάρα».

Τραβούν απ' τον πύρο το μούστο-στόσυρμα για το μούστο.

Άμα τ' αμπέλι είναι μακριά κοιμούνται εκεί το βράδυ. Ανάβουν φωτιές, ξεαχλιάζουν με ιστορίες και καθώς ο τρύγος κρατάει μέρες τ' αμπέλια είναι στις δόξες τους. Κι οι χωριανοί ξεφαντώνουν παρέες-παρέες κουτσοπίνοντας και μολογώντας.

Αξέσαστη ζωή για όσους την έχουν.

Νάταν η γλύκα του σταφυλιού που σκορπούσε κέφι, η προσμονή του μούστου, του κρασιού και του τσίπουρου, οι ευλογίες του Διόνυσου, ή η ίδια η χαρά του τρύγου που κρύβει την ανταμοιβή των κόπων;

Όμως, ό,τι κι αν ήταν, τι δεν θάδιναι οι νέοι μας ν' αναστήσουν τα ξερασμένα κλήματα! Ας ήταν να ξαναπρασινίζουν τ' αμπέλια, ν' αντιλαλούσαν γέλια και τραγούδια στις παρατημένες πλαγιές να σμίγουν οι άνθρωποι, να ξανάνοιγαν οι καρδιές, να ξαναγίνονταν ο τρύγος πανηγύρι, να γινόμουν κι εγώ ένα με τους τρυγητές ανάμεσα στις παχιές φυλλοσιές.

Όμως, με ζάλισε θαρώ η μυρωδιά του μούστου κι ο νους ξεστράτισε. Με παραπήρε η νοσταλγία.

Σχωράτε με. Κι τ' χρόν' διπλά! Καλά Κρασιά Χωριανοί!

Να καλοδεχτείτε!... (Σ.Σ.: Μια φορά κι έναν καιρό!!)

Προχθές στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έγινε η πρώτη δημόσια συζήτηση για τα αποτελέσματα του Brexit της Μεγάλης Βρετανίας. Ήταν μια ιστορική ημέρα μετά την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε το πρώτο κράτος-μέλος που, μετά ένα Δημοψήφισμα, αποφάσισε να ζητήσει να φύγει από την Ε.Ε.

Τα περισσότερα πολιτικά κόμματα –κατά πλειοψηφία– και ο ίδιος ο κ. Γιούνκερ επισημάναν το πόσο λυπρό είναι το αποτέλεσμα, όχι μόνο για τη Μεγάλη Βρετανία, αλλά για ολόκληρη την Ευρώπη.

Πριν από ένα χρόνο, η χώρα μας ζούσε την αγωνία ενός πιθανού Grexit υπό την ασφυκτική πίεση των δανειστών και κάποιων κυβερνόντων. Όμως, ο ελληνικός λαός ήθελε να μείνει στο ευρώ και στη νομισματική Ένωση.

Το αποτέλεσμα του Δημοψηφίσματος της 23ης Ιουνίου δίχασε το βρετανικό λαό και δημιούργησε μια τεράστια πολιτική αστάθεια, ένα αβέβαιο μέλλον για τη Μεγάλη Βρετανία.

Ήδη η Σκωτία, που κατά συντριπτική πλειοψηφία επιθυμεί να μείνει στην Ε.Ε., ζητά τη βοήθειά της, για να μην υπάρξουν συνέπειες για τη χώρα. Δεν αποκλείεται ακόμη ένα νέο Δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία της! Πρόβλημα δημιουργείται επίσης και στη Βόρειο Ιρλανδία, ο λαός της οποίας, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ψήφισε για την παραμονή στην Ε.Ε.

Κανείς από την πλευρά της

Διαπιστώσεις...

Προς μια νέα Ευρώπη!

♦ Της **ΒΟΥΛΑΣ ΧΡ. ΤΣΕΤΣΗ**

Γενικής Γραμματέως των Ευρωπαίων Πρασίνων

Ε.Ε., όπως επίσης και από την πλευρά της Μεγάλης Βρετανίας, δεν ήταν προετοιμασμένος για ένα πιθανό Brexit. Την άλλη μέρα ανέκαλυσαν (!) ότι υπάρχει το άρθρο 50 της Συνθή-

αποτέλεσμα του Δημοψηφίσματος και οι ιθύνοντες προσπαθούν, με κάθε τρόπο, να κερδίσουν χρόνο, προτού ξεκινήσει επίσημα η διαδικασία αποχώρησης από την Ε.Ε. Σημειώνεται

κης της Ε.Ε. το οποίο καθορίζει, σε πολύ γενικές γραμμές, με ποιο τρόπο ένα κράτος-μέλος μπορεί να ζητήσει την αποχώρησή του από την Ε.Ε. Όμως το άρθρο αυτό, είναι τόσο γενικό, που δημιουργεί άπειρα ερωτήματα, για τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμοσθεί. Επειδή, ακριβώς, είναι η πρώτη φορά που συμβαίνει, υπάρχει «σκεπτικισμός» για το πώς θα γίνει η εφαρμογή του.

Είναι γεγονός ότι πολύ εκόσμος στη Μεγάλη Βρετανία έχει ήδη πικρά μετανοιώσει για το

ιδιαίτερα ότι, μετά το αποτέλεσμα της Μεγάλης Βρετανίας, οι ακροδεξιοί της Γαλλίας, σε στενή συνεργασία με τους ακρόδεξιους της Ολλανδίας –αλλά με τη σειρά τους και οι αντιευρωπαίστες– ετοιμάζονται να ξεκινήσουν εκστρατεία για νεά Δημοψηφίσματα στην Ευρώπη κατά της Ε.Ε. Η συγκεκριμένη αυτή κατάσταση, θα πρέπει να κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου, ώστε ο καθένας να αναλάβει τις ευθύνες του.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υποχρέωση να δώσει συγκεκρι-

μένες πειστικές απαντήσεις στα σοβαρά προβλήματα των πολιτών (ανεργία, μέτρα κατά τις λιτότητας, καταπολέμηση της τρομοκρατίας, προώθηση νέου μοντέλου βιώσιμης ανάπτυξης για την εξασφάλιση του μέλλοντος της νέας γενιάς, κοινωνική δικαιοσύνη, λύση στα οδυνηρά προβλήματα από την κλιματική αλλαγή) και σε συνεργασία με τα λοιπά κράτη-μέλη να δώσει λύση στο προσφυγικό θέμα. Η Ε.Ε. δεν μπορεί, εκ των πραγμάτων, μόνη της να δώσει λύση στο σοβαρό αυτό πρόβλημα. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες, θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους, ώστε το ευρωπαϊκό όραμα να μπορεί να επιβιώσει.

Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται, επί μονίμου βάσεως, ευρωπαίοι ηγέτες να κατηγορούν την Ε.Ε. για όλα τα προβλήματα και δεν αναλαμβάνουν την ευθύνη που τους αναλογεί, για τα δικά τους λάθη.

Σήμερα, μπροστά στο φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, η λύση των προβλημάτων δεν μπορεί να δοθεί μόνο σε εθνικό επίπεδο. Χρειάζεται μια καινούργια Ευρώπη, πολύ κοντά στους πολίτες, ώστε να δώσουν άμεσες λύσεις σε όλα τα καυτά θέματα.

Ας ελπίσουμε ότι θα γίνει, για όλους μας, μάθημα η τραγική εμπειρία του Brexit της Μεγάλης Βρετανίας και ότι θα ξαναγαπήσουμε και θα συνεργαστούμε με την αναγεννημένη Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σ.Σ.: Η Βούλα Τσέτση έχει και Ζαγορίσιες ρίζες από τη μητέρα της (Νεγάδες).

Προς αποκατάσταση της πρόσβασης

Έπесαν... υπογραφές για τον δρόμο Κήποι-Νεγάδες

► Να φτιαχτεί και το τμήμα έως Φραγκάδες ζητούν κάτοικοι της περιοχής

Οι εργασίες

Σύμφωνα με τη συνταχθείσα μελέτη, οι εργασίες που θα εκτελεσθούν περιλαμβάνουν την μετατόπιση του άξονα της οδού στην θέση όπου η κατολισθηση του οδοστρώματος, για 80 μέτρα περίπου προς το ανάντι πρανές, εκτιμώντας ότι η

οδός θα εδραστεί στο «υγιές» εδαφικό υπόστρωμα εκτός του κύκλου της ολίσθησης που είναι σε εξέλιξη (ερπυσμός) και την κατάλληλη αποστράγγιση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων.

Και προς Φραγκάδες

«Υπενθυμίζουμε στον Περι-

φερειάρχη κ. Αλεξ. Καχριμάνη την υπόσχεση που μας έδωσε δημόσια ότι θα αποκατασταθεί και ο δρόμος Νεγάδων-Φραγκάδων (45η επαρχιακή οδός)», γράφουν, μεταξύ άλλων, σε επιστολή τους προς τον «Π.Λ.» κάτοικοι των Νεγάδων και προσθέτουν: «Περιμένουμε την υλοποίηση της υπόσχεσης».

Έχουν απόλυτα δίκαιο οι κάτοικοι του ωραίου θερέτρου. Για να επισκεφθεί κανείς τους Φραγκάδες (και πέραν) πρέπει να κάνει το γύρο της... Πελοποννήσου!

Ρεπορτάζ Χρήστου Τσέτση (Πρωινός Λόγος, 30-6-2016)

Πολύ σύντομα, επιτέλους –ύστερα από διετή και πλέον «περιπέτεια»– θα αρχίσουν οι εργασίες αποκατάστασης του τμήματος της 45ης επαρχιακής οδού Κήπων-Νεγάδων, το οποίο, λόγω καθίζησης του οδοστρώματος, εμπόδιζε τη διέλευση των τουριστικών λεωφορείων. Το επίμαχο θέμα έχει αναδείξει κατ' επανάληψη ο «Π.Λ.».

Σύμφωνα με την, από 6 Ιουνίου 2016, υπογραφείσα Σύμβαση, ο ανάδοχος Δημήτριος Τσομπίκος, Εργολάβος Δημοσίων Έργων, υποχρεούταν να περατώσει την εκτέλεση του έργου, μέχρι 3 Δεκεμβρίου 2016.

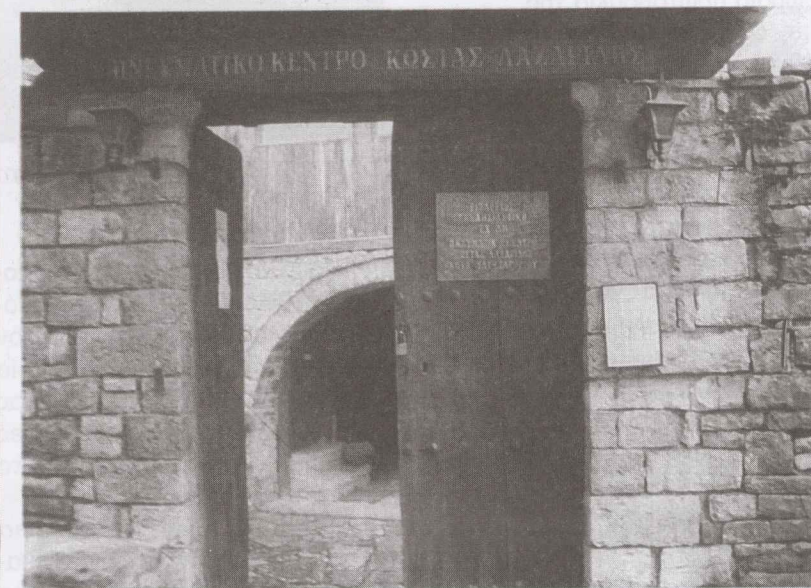
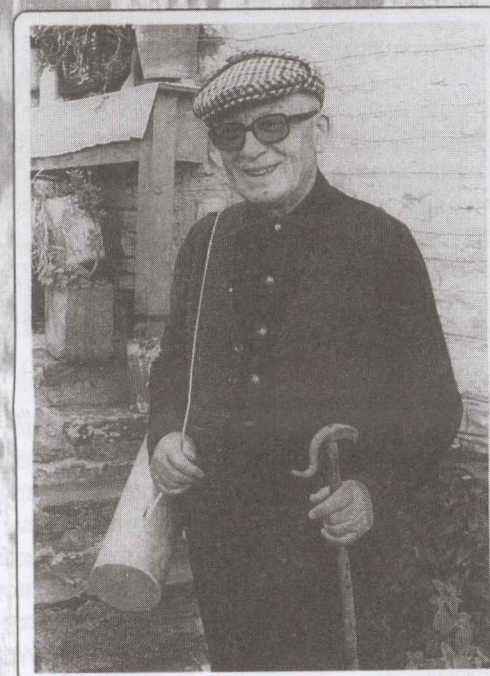
ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ –ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΟΥΚΟΥΛΙΩΤΩΝ «ΕΥΓΕΝΕΙΟΣ ΠΛΑΚΙΔΑΣ»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ

στο πλαίσιο του θεσμού
«Η ΛΟΓΙΟΣΥΝΗ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ»

ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ
Ο ΛΑΤΡΗΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Στα πλαίσια του θεσμού η «Λογιοσύνη των Ηπειρωτών», είχε την πρωτοβουλία να οργανώσει σε συνεργασία με το Δήμο Ζαγορίου, την ΙΛΕΖ, την Αδελφότητα Κουκουλιωτών Αθηνών και τη Ριζάρειο Εκκλησιαστική Σχολή, εκδήλωση μνημοσύνης για τον Κώστα Λαζαρίδη την Παρασκευή 19 Αυγούστου 2016 στο χωριό του.

Ήταν μια ωραία βραδιά για το Κουκούλι και το Ζαγόρι. Γέμισε το πλατανόσκεπο μεσοχώρι από Κουκουλιώτες και Ζαγορίσιους των άλλων χωριών.

Η ΕΛΣΗ εκπροσωπήθηκε από τον πρόεδρό της καθηγητή κ. Νίκο Υφαντή, τον ταμία της επίσης καθηγητή κ. Σπύρο Εργολάβο και τον κ. Αλέκο Φαρμάκη μέλος του Δ.Σ. και συντονιστή της εκδήλωσης.

Τίμησε την εκδήλωση εκτός των πολλών Ζαγορίσιων, ο Δήμαρχος Ζαγορίου κ. Βασίλης Σπύρου, όπως και ο πρώην και για πολλά χρόνια Δήμαρχός του κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου. Άκρως τιμητική για την εκδήλωση η παρουσία του γνωστού καθηγητή και πρώην προέδρου της Ακαδημίας Αθηνών κ. Παναγιώτη Βοκοτόπουλου. Η ΙΛΕΖ εκπροσωπήθηκε από τον πρόεδρό της κ. Βασίλη Τζιόβα, τον αντιπρόεδρό της κ.

Απόστολο Ντιναλέξη, τον Γραμματέα της κ. Σάββα Θεοδώρου και τον ταμία της κ. Γιάννη Τσεκούρα.

Χαιρέτισαν την εκδήλωση ο κ. Νίκος Υφαντής εκ μέρους της ΕΛΣΗ, ο Δήμαρχος Ζαγορίου και ο πρόεδρος της Αδελφότητας Κουκουλιωτών Αθηνών κ. Νίκος Κοντοδόμος. Ο πρόεδρος της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής κ. Δ. Ματσόπουλος, δικαιολογώντας την απουσία του έστειλε τον χαιρετισμό του ηλεκτρονικά.

Ομιλητές ήταν: ο κ. Β. Τζιόβας πρόεδρος της ΙΛΕΖ με θέμα: «Ο Κώστας Λαζαρίδης και το πάθος του για το Ζαγόρι» (η ομιλία του οποίου δημοσιεύεται σε τούτο το τεύχος) και ο Ευριπίδης Μακρής, εκπαιδευτικός - συγγραφέας με θέμα: «Κώστας Λαζαρίδης: ο Δάσκαλος, ο Λαογράφος και ο συγγραφέας» (η ομιλία του στο επόμενο).

Πλουσιότατος ο μπουφές με Ζαγορίσιες πίτες και εδέσματα ευγενική προσφορά των γυναικών του Κουκουλιού.

Ουσιαστική η συμβολή στην επιτυχία της εκδήλωσης των κ.κ. Τσουμάνη, πρώην προέδρου της Αδελφότητας Κουκουλιωτών και του Δημήτρη Χατζαρόπουλου υπεύθυνου Πολιτιστικών του Δήμου.

«Ζ»

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Ομιλία του Προέδρου της ΙΛΕΖ ΒΑΣΙΛΗ ΤΖΙΟΒΑ

Κύριε Δήμαρχε, κύριε καθηγητά Παναγιώτη Βοκοτόπουλε, κύριοι εκπρόσωποι της ΕΛΣΗ, αγαπητοί φίλοι και συμπατριώτες,

Για τη σημερινή εκδήλωση μνημοσύνης του Κώστα Λαζαρίδη, θέλω θερμά να ευχαριστήσω την Εταιρεία Λογοτεχνών Συγγραφέων Ηπείρου (ΕΛΣΗ) όχι μόνο εκ μέρους της ΙΛΕΖ αλλά και όλων των Ζαγορίσιων για την ωραία πρωτοβουλία της.

Οι Ζαγορίσιοι τιμήσαμε ζωντανό και τον τιμούμε πάντα και νεκρό τον Κώστα Λαζαρίδη, ίσως όχι όσο και όπως ταίριαζε στον άντρα και σίγουρα δυσανάλογα με το πόσο εκείνος τίμησε το Ζαγόρι και τον τόπο του.

Έτσι, το γεγονός ότι η σημερινή εκδήλωση γίνεται από ένα πολιτιστικό φορέα εκτός των στενών τειχών του Ζαγορίου, αποτελεί ξεχωριστή τιμή και αποκατάσταση αξία για όλους μας και γι' αυτό οι ευχαριστίες μας είναι και θερμές και πολλές και ειλικρινείς.

Εκείνο το Σάββατο στις 17 Οκτωβρίου του 1987, ένα ογδοντατριάχρονο πλατάνι του Κουκουλιού και του Ζαγορίου μας έπεφτε την ώρα ακριβώς που συζητούσε με τον τότε Νομάρχη τα προβλήματα του τόπου του.

Εμβληματικός ο θάνατός του: Έπεσε εκεί στις ίδιες επάλξεις από τις οποίες όλη του τη ζωή δίδε τον καλόν αγώνα, για τη διάσωση και την αναβίωση του ιστορικού τόπου του, του Ζαγορίου το οποίο έβλεπε να ρεύει.

Δεν είπαμε τότε εκείνο το γνωστό του Έγκελ για το Γκαίτε: «Έπρεπε να πέσει η δρυς για να μπορέσουμε να μετρήσουμε το ύψος της». Οι Ζαγορίσιοι (κι όχι μόνο) τον Κώστα Λαζαρίδη τον μετρούσαμε κάθε μέρα, κάθε χρόνο και κάθε στιγμή για το διαρκές και ασίγαστο πάθος του για το Ζαγόρι, για το μεγάλο και πολύμορφο έργο του, για την υποδειγματική ζωή και την ανθρωπιά του, για το μέγεθος της προσφοράς του.

Σ' αυτό το ασίγαστο πάθος με πολύ συντομία θα αναφερθώ (για την άλλη του αγάπη την εκπαίδευση και το δασκαλίκι, θα μιλήσει στη συνέχεια ο συνάδελφος και συγχωριανός του Ευριπίδης

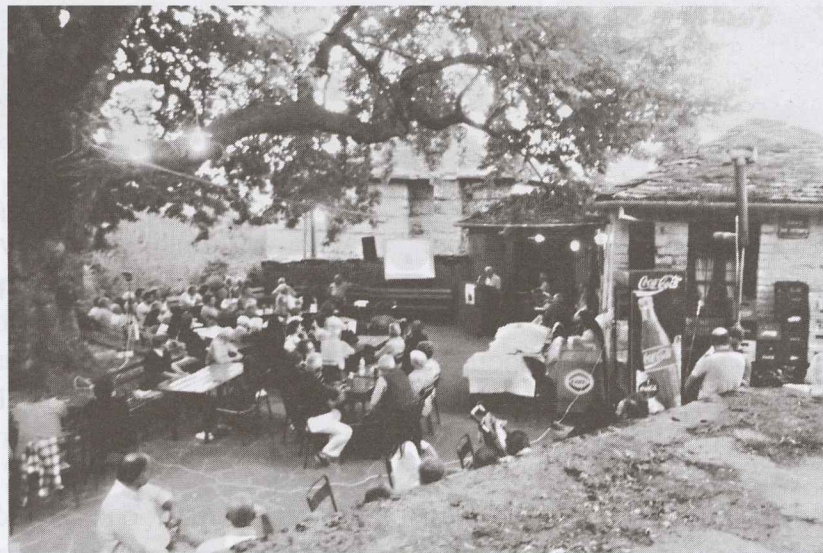

Μερική άποψη του γεμάτου μεσοχωριού του Κουκουλιού

Μακρής).

Για τον Κώστα Λαζαρίδη μπορεί να μιλάει κανείς ώρες ολόκληρες γιατί μιλώντας γι' αυτόν είναι σαν να μιλάς για την ιστορία του Ζαγορίου. Ζαγόρι και Κώστας Λαζαρίδης είναι δυο ταυτόσημες έννοιες, είναι σαν το νύχι με το κρέας.

Θα δανειστώ κάποια λόγια εκείνων που τον γνώρισαν καλύτερα και συμπορεύτηκαν στο πάθος του για το Ζαγόρι. Ένας

Στο βήμα ο Πρόεδρος της ΕΛΣΗ Νίκος Υφαντής

απ' αυτούς, ο άλλος ρέκτης του Ζαγορίου, συνομήλικος συνάδελφος και συνοδοιπόρος, ο Γιάννης Νικολαΐδης, με το άγγελμα του θανάτου του είπε: «Τί να γράψεις και τί να πεις τώρα για τον άντρα; Ο Κώστας ήταν από εκείνους που κυνηγάνε τη μοίρα τους. Κληρονόμος ενός παρελθόντος που εναπόθεσε τη σφραγίδα του σε

αιώνες ζωής, με βαθιά συνείδηση του φορτίου που κουβαλούσε και μια ψυχή φλεγόμενη από την αγωνία μήπως η πολύτιμη αυτή κληρονομιά καταντούσε στο τέλος άχρηστο βάρος. Ήταν μ' ένα λόγο η συνείδηση του Ζαγορίου. Σε καθημερινή εγρήγορση, ζωντανή συνομιλία του σήμερα με το χθες και με την αγωνία πώς θα γίνει δυνατόν να επιβιώσει το Ζαγόρι, ύστερα από τις συμφορές που το βρήκαν και πρώτα απ'

όλα ΠΩΣ ΘΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΕΡΗΜΩΣΗ ΠΟΥ ΤΟ ΝΕΚΡΩΣΕ».

Είχα τη μεγάλη τύχη να τον συναντήσω στα μέσα τις δεκαετίας του '60 νέος πρωτοεργαζόμενος κτηνίατρος στους Κήπους. Είχα τα μισά από τα χρόνια του. Σε μια από τις επισκέψεις μου στο χωριό του με φιλοξένησε και δέχτηκα με πολλή χαρά τις νου-

θεσίες του από την πλούσια εμπειρία του και με συγκίνησε αυτό το ασίγαστο πάθος του για το Ζαγόρι που πέθαινε, όπως έλεγε. Άνοιγε εύκολα την καρδιά του στους νέους ο Κώστας Λαζαρίδης, καρδιά γεμάτη συναίσθημα νοσταλγίας και πόνου για έναν όμορφο κόσμο που έφυγε.

Αργότερα τις δεκαετίες του '70-'80, ζήσαμε και τρυγήσαμε απ' αυτό το πάθος του για το Ζαγόρι, μέσα από το Κέντρο Ερευνών Ζαγορίου (ΚΕΖ), του οποίου συνέβαλε και ο ίδιος και λίγο αργότερα μέσα από την ΙΛΕΖ που ίδρυσε εκείνη η ωραία πνευματική Ζαγορία παρέα, με τους Κίμωνα Κυριαζή, Γιάννη Νικολαΐδη, Φρίξο Τζιόβα, Κώστα Βαρζώκα, Στάθη Λαμπρίδη, Ευριπίδη Γιαννακό για να αποκτήσει ιδιοκτησία και το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας», που πριν δύο χρόνια είχε ξεκινήσει την έκδοσή του και σήμερα πλησιάζει τα σαράντα χρόνια ζωής. Ο Κώστας Λαζαρίδης υπήρξε ο πρώτος πρόεδρος της ΙΛΕΖ.

Αυτό το ασίγαστο πάθος του για το Ζαγόρι, σαν αχόρταγος γραφιάς, ερευνητής και συλλέκτης που ήταν, το μετέτρεψε σε πολύμορφο και πλούσιο έργο: Δεν άφησε εποχή και πτυχή της ζωής, της ιστορίας, της παράδοσης, της λαογραφίας, των θμών και εθίμων, των Πολιτιστικών εκφάνσεων του Ζαγορίου που να μην τα έκανε όλα αυτά λόγο και βιβλίο, πλούσια κληρονομιά στους μεταγενέστερους.

Ένας άλλος συναθλητής του στον αγώνα τον καλό για το Ζαγόρι, ο Φρίξος Τζιόβας, (ο τελευταίος) επιζών εκείνης της παρέας που είπαμε, στο αφιέρωμα για το θάνατό του του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», αραδιάζει ένα ολόκληρο κατεβατό απ' αυτό το πολύμορφο έργο του, που αποτέλεσε τη μικρή Ζαγορία βιβλιοθήκη. Κάπου 80 δημοσιευμένα βιβλία του εκτός εκείνων που δεν είδαν το φως της δημοσιότητας σκόρπια σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες.

Και λέει ο Φρίξος: «**Κρίμα που ο Κώστας Λαζαρίδης, αυτό το ασίγαστο πάθος για την ιστορία και τη λαογραφία του Ζαγορίου την αισθάνθηκε στο μέσον του βίου του.** Αν αυτός ο οίστρος

Ο ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

εκδηλώνονταν πριν το '40, πριν δηλαδή να καταστραφούν «χαρτιά και χαθούν «μνήμες» και μαζί τους πλήθος λαογραφικών στοιχείων, τότε η ιστορία του Ζαγορίου των δυο τελευταίων αιώνων θα είχε φωτισθεί πληρέστερα, συμπληρώνοντας τον μεγάλο μας Λαμπρίδη».

Αλλά ο Κώστας Λαζαρίδης δεν ήταν μόνο αχόρταγος γραφιάς, ήταν και παθιασμένος

Νικολαΐδης) «έφυγε αφήνοντας πίσω του οσμή ευωδίας, ιστορίας, παράδοσης, αγώνα μιας ζωής γεμάτης αγάπη για τον τόπο που τον γέννησε, ασίγαστη φλόγα για την προκοπή του, οδύνη για την ερήμωσή του, νοσταλγία για ένα παρελθόν που χάνεται στα βάθη των αιώνων, μέγιστο παράδειγμα για μίμηση ο Κώστας Λαζαρίδης».

Αυτή η οδύνη για την ερήμω-

Στο βήμα ο ομιλητής Βασίλης Τζιόβας

φυσιολάτρης. Έπαιρνε ως τα γηρατειά του την γκλίτσα του, φορούσε την τραγιάσκα του και κρεμούσε στον ώμο του τον τσίγκινο κυλινδρικό βοτανosuλλέκτη και δεν άφησε ραδιά, μονοπάτι, λακιά και κατσάβραχο του Ζαγορίου που να μην το περπατήσει, μαζεύοντας φυτά και βοτάνια, κάνοντας έτσι γνωστή σε όλους την ιστορία των Βιογιατρών του Ζαγορίου.

Τώρα, (λέει πάλι ο Γιάννης

ση και την ερείπωση τον βασάνιζε ως το τέλος της ζωής του.

Έφυγε πικραμένος γιατί έβλεπε πως τίποτε κι από πουθενά δεν φαινόταν νάρχεται κάποιο μήνυμα ελπίδας και κάτι καλύτερο για το χεμαζόμενο Ζαγόρι του.

Σε μια κουβέντα του εκεί στο ξενοδοχείο «Ερμής» στα Γιάννενα όπου είχε το στέκι του και το στρατηγείο του, τον άκουσα να λέει με πολλή θλίψη: «εγώ δεν

Στο βήμα ο ομιλητής Ευριπίδης Μακρής

πρόκειται να δω το Ζαγόρι να το παίρνει πάνω του ό,τι κι αν κάνουμε. Τους τόπους τους φτιάχνουν οι άνθρωποι κι όταν οι άνθρωποι φεύγουν οι τόποι πεθαίνουν. Και πεθαίνουν τα χωριά, αυτές οι μήτρες που γεννοβολούν από ανέκαθεν τον πολιτισμό, την παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα τα Δημοτικά μας τραγούδια, αλλά και την αλληλεγγύη, τη συλλογικότητα και την ανθρωπιά, πράγματα που πεθαίνουν στα απρόσωπα μεγάλα κέντρα.»Και συνέχιζε: «Τί έμεινε από το Ζαγόρι μας σήμερα; Ούτε ένα σχολείο, ούτε ένας μαθητής στα 45 χωριά του, που έβγαλαν χιλιάδες δασκάλους και αρδεύσαν τα χωράφια της εκπαίδευσης για αιώνες. Τί να περιμένουμε; Τώρα στο Ζαγόρι μας (κι όχι μόνον) τ' αγγειά γινήκαν θυμιατά κι οι κοπριές λιθάνι. Εσείς οι νεότεροι ίσως να είστε πιο τυχεροί από μας.»

Τώρα κι εμείς οι νεότεροι που είμαστε πια στην ηλικία που εκείνος έφυγε, ούτε πιο τυχεροί σταθήκαμε, ούτε ελπίδα βλέπουμε για μια αναβίωση αξία της ιστορίας του. Τώρα λέμε κι εμείς στους νεότερους τα ίδια χωρίς να ελπίζουμε στο ξαναζωντάνεμα των ιστορικών χωριών μας. **Μακάρι να διαψευστούμε.** Οι δυσκολίες όμως για το Ζαγόρι παραμένουν και η παρακμή του συνεχίζεται και σήμερα και το χρέος όλων μας είναι να συνεχίσουμε εκείνο τον αγώνα του Κώστα Λαζαρίδη και των συναθλητών του στον αγώνα αυτό για την επιβίωσή του. Και μας προβληματίζει που σήμερα το δημιούργημά τους, «**Το Ζαγόρι μας**», κινδυνεύει ύστερα από 40 χρόνια να μην μπορεί να συνεχίσει, λόγω οικονομικών προβλημάτων.

Αλλά (είπαμε) τί να γράψεις και τί να πεις για τον Κώστα Λαζαρίδη σε μια σύντομη εθιμοτυπική ομιλία. Κι ύστερα δεν ξεχνώ ποτέ την καυστική ρήση του μακαρίτη Τσώρτσιλ του μεγάλου Άγγλου που έλεγε: «Μια καλή ομιλία, πρέπει να εξαντλεί το θέμα, χωρίς να εξαντλεί το ακροατήριο», όμως το θέμα, **το πάθος του Κώστα Λαζαρίδη για τον τόπο του είναι ανεξάντλητο**, οπότε ας μην εξαντλήσουμε το ακροατήριο και την υπομονή σας.

Δεν μπορώ όμως να μην προσθέσω τα λόγια δυο ακόμα Ζαγο-

ρίσιων που έγραψαν και αγάπησαν το Ζαγόρι: ο ένας είναι ο Μάνθος Οικονόμου που μαθαίνοντας το θάνατό του έγραψε: «**Φρίξον ήλιε, στέναξον Ζαγορία ΓΗ κλυνούμενη θόησον, ο εκλεκτός γόνος Κώστας Λαζαρίδης απήλθε**».

Ο δεύτερος είναι ο κοντοχωριανός του Καπεσοβίτης, φίλος και συνάδερφός του, ο αείμνηστος Κώστας Βαρτζώκας, δεύτερος μετά τον Λαζαρίδη πρόεδρος της ΙΛΕΖ που τον αποχαιρέτησε μ' ένα δημώδες τετράστιχο:

«**Κάμε Χριστέ μου, της ψυχής ετούτου, έναν τόπο**

Στην άκρη του παράδεισου να μοιάζει του χωριού του
Του Ζαγορίου ολόκληρου όπως εκείνος το είδε

Και σπούδαξε στα νιάτα του και στα γεράματά του.»

Τέλος, θα κλείσω με τα λόγια τούτα που το ΚΕΖ τον αποχαιρέτισε το μουντό εκείνο Σάββατο στις 17 Οκτωβρίου του '87:

«Σήμερα η φλογέρα του Ζαγορίου, που τραγούδησε και μοιρολόγησε μια ολόκληρη ζωή τις χαρές και τις δυστυχίες του, ΣΙΓΗΣΕ. Σήμερα το Ζαγόρι μας φτάνει πιο πολύ κι άφωνο αναμετράει την απώλεια. Τώρα θα δούμε τί είχαμε και τί χάσαμε.

Σήμερα, σε τόσο δύσκολες ώρες για το Ζαγόρι, θα πούμε κι εμείς για τον δικό μας θάρδο εκείνο που ειπώθηκε σε άλλες δύσκολες στιγμές, τον Εθνικό δάσκαλο τον Κωστή Παλαμά: «**Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΦΕΡΕΤΡΟ ΣΗΜΕΡΑ ΑΚΟΥΜΠΑΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ**». Ακουμπάει όχι μόνο για να κλάψει και να τιμήσει τον ΔΑΣΚΑΛΟ και τον τραγουδιστή του, αλλά για να πάρει δύναμη και κουράγιο για τον όμορφο αγώνα της επιδίωξης και της προκοπής. Και θα είναι αυτός ο αγώνας το καλύτερο μνημόσυνο για τον Κώστα Λαζαρίδη».

Είθε το όνειρο και το όραμα του για την αναβίωση του Ζαγορίου και γενικά των ορεινών χωριών όλης της Ελλάδας να μην μείνει μια ακόμη ουτοπία στην ιστορία τους.

Σας ευχαριστώ.

Ελένης Δούβλη

«Πασχαλομάνις»

Βιβλιοπαρουσίαση

Το βιβλίο της Ελένης Οικονομίδη «Πασχαλομάνις» μου δίνει την ευκαιρία και την επιθυμία, ετεροχρονισμένα να γράψω δύο αράδες, τόσο για το βιβλίο, όσο και για την Ελένη, τη Ζαγορίσια δασκάλα, τη συμφοιτήτριά μου που επάξια διέπρεψε και διαπρέπει.

Το Ζαγόρι, η δασκαλομάνη της Ηπείρου, όχι μόνο σε αριθμό, αλλά και σε ποιότητα διέθετε και διαθέτει δασκάλους αριστείς, προσο-ντούχους, ευσυνειδητούς, εργατικούς, γιατί παντού όπου βρέθηκαν και εργάστηκαν στην αθήουσα, σαν επιθεωρητές και προϊστάμενοι, σαν σχολικοί σύμβουλοι, διακρίθηκαν.

Κατά καιρούς γράφτηκαν αρκετά στο ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ για το Ζαγορίσιο δάσκαλο και την προσφορά του, λίγα, ελάχιστα για τις Ζαγορίσιες δασκάλες και νύφες στο Ζαγόρι που είναι πολλές και με αξιόλογο έργο και προσφορά.

Η Ελένη, απόφοιτη της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας του έτους 1960, είναι από τις διαλεχτές δασκάλες του τόπου μας.

Βεβαίως η Ελένη είναι γνωστή από τα δημοσιεύματά της στο ΖΑΓΟΡΙ μας και από άλλα έντυπα των Ιωαννίνων. Από όπου πέρασε εργάστηκε με πάθος και ευσυνειδησία, απέπτυξε αξιόλογη δαστηριότητα και η προσφορά της στο Ζαγόρι με τα γραπτά της είναι μεγάλη.

Θιασώτης και πατριδο-λτρης του χωριού της και του Ζαγορίου κάτι που φτίνεται και επιβεβαιώνεται έντονα στο βιβλίο της «Πασχαλομάνις».

Περιγραφή παραστατική, ζωντανή, ρεαλιστική και σε αρκετά σημεία με τον τοπικό μας ιδιωτισμό τον οποίο χειρίζεται και χρησιμοποιεί άριστα η Ελένη χρωματίζει ιδιαίτερα τα κείμενά της και τα κάνει παραστατικά.

Βιβλίο χρήσιμο για τον τόπο, τόσο για το χωριό της τον Ελαφότοπο, όσο και για το χωριό του συζύγου της τα Άνω Πεδι-νά. Περιγραφή προσώπων, κατοικιών, ιδρυμάτων, μονα-

στηριών, αναλυτική, παραστατική. Όσα γράφει πολύτιμα και κυρίως για τους νέους, οι οποίοι θα πληροφορηθούν, θα μάθουν αρκετά για τον τόπο τους, για το νοικοκυριό, την καθαριότητα, την εργατικότητα, τη Ζαγορίσια μάνα και την νοικοκυροσύνη της, τη Ζαγορίσια γυναίκα και την υπομονή της, την καρτερικότητα, την άψογη συμπεριφορά, την αρχοντιά της.

Τι συγκίνηση, χαρά και ικανοποίηση νιώθουμε οι Ζαγορίσιοι, διαβάζοντας την ιστορία της Λαμπριαδείου Οικοκυρικής Σχολής, για την Ευαγγελίστρια και ακόμη για γνωστά πρόσωπα, το Γιάννη Τσιγαρά και το καφενείο του, το συμπαθή ταχυδρόμο Λευτέρη Τσαπάρη με τη χάλκινη τζαμπούνα του.

«Ο κυρ Λευτέρης ήταν για χρόνια πολλά, μια ζωή ολόκληρη, ο ταχυδρόμος του Ζαγοριού... Το δρομολόγιο καθημερινό. Έβρεχε, χιόνιζε, χαλούσε ο Θεός τον κόσμο, αυτός στο καθήκον... Μάταια ο προϊστάμενος του έλεγε να μη φύγει, όταν ήταν κακοκαιρία», γράφει η Ελένη.

Παντού καλοδεχούμενος, με αγάπη τον περίμεναν στα χωριά τότε. Δεν υπήρχε η λαχτάρα του ΕΝΦΙΑ, δεν ήταν τα ραβασάκια της εφορίας και των πλειστηριασμών.

«Στην είσοδο κάθε χωριού στις άκρες δεξιά και αριστερά, εκεί που ο αέρας το πιάνει περισσότερο, σ' όλα τα Ζαγοροχώρια θα βρεις καλύβες και αλώνια. Αλώνια πλακοστρωμένα με μεράκι και τέχνη, μ' ένα χαμηλό πεζούλι ολόγυρα, και το στρουιρα στη μέση... Πριν λοιπόν ξεπουληθεί σε ξένους και άπονους ανθρώπους και η τελευταία καλύβα και το τελευταίο αλώνι ας σκεφτούμε μήπως υπάρχει τρόπος, μια μικρή ελπίδα, να το αναστήσουμε...».

Στο χωριό μου τους Ασπραγέλους, χωριό που είχε αρκετή παραγωγή σιτηρών, σήμερα δεν υπάρχει ούτε ένα αλώνι, ούτε μια καλύβα έστω για δείγμα.

Καλή συνέχεια Ελένη.

Μάκης ΚΟΜΠΑΡΟΣ

Εκδήλωση
της Ένωσης Ζαγορισίων Αθήνας

Πραγματοποιήθηκε στις 10 Αυγούστου 2016 στο Τσεπέλοβο η προγραμματισμένη εκδήλωση της Ένωσης Ζαγορισίων Αθήνας που περιλάμβανε και πανηγυρική λειτουργία στο μοναστήρι Ρογκοβού με αφορμή το πέρας της αποκαταστάσεως των αγιογραφιών και του περιβάλλοντος χώρου. Δυστυχώς, για τεχνικούς λόγους αυτό δεν κατέστη δυνατό και το μοναστήρι ήταν κλειστό.

Συγκεντρωθήκαμε όμως στον υπέροχο αυτό χώρο δίπλα σχεδόν στο Βικάκι αρκετοί ζαγορίσιοι και τα μέλη του Δ.Σ. της Ένωσης και πεζοπορώντας φθάσαμε στο όμορφο κεφαλοχώρι, το Τσεπέλοβο. Επισκεφτήκαμε πρώτα την έκθεση φωτογραφίας του Π. Φραγκούλη στο χώρο του Γυμνασίου· υπέροχες παλιές φωτογραφίες Ζαγορισίων, σπιτιών, κτισμάτων κ.λ.π. Μας ξενάγησε με γλαφυρό τρόπο ο ίδιος ο Πέτρος Φραγκούλης. Στη συνέχεια μας έγινε ξενάγηση στον υπέροχο ναό του Αγίου Νικολάου από την κα Παπάζογλου, εκπαιδευτικό, αρχοντογυναίκα του Ζαγορίου που γνωρίζει σε βάθος κάθε λεπτομέρεια των εξαισιων αγιογραφιών.

Για τον Ζαγορίσιο (η μητέρα του από το Τσεπέλοβο) ζωγράφο που έζησε στο Μιλάνο της Ιταλίας, διάσημο στο εξωτερικό Πέτρο Παπαβασιλείου μας μίλησε ο Ιωάννης Φερεντίνος Τσεπελοβίτης κι αυτός στη μικρή πινακοθήκη (κτήριο παλαιού ταχυδρομείου) όπου εκτίθενται έργα που δώρησε στην πατρίδα του πριν πεθάνει. Πρόκειται για αξιόλογο ζωγραφική επηρεασμένη από μοντέρνα τεχνοτροπία.

Για τον ποιητή Ιωάννη Βηλαρά που αναπαύεται στο Τσεπέλοβο εκεί ακριβώς στο χώρο του μικρού αυτού κτηρίου μίλησε η φιλόλογος και υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων της Ένωσης Ελένη Σκούρη, τονίζοντας το πόσο σπουδαίος ήταν αλλά και διορατικός διαφωτιστής.

Η όλη εκδήλωση ολοκληρώθηκε με ένα μικρό γεύμα που παρέθεσε ο πρόεδρος της Ένωσης στους παρευρισκόμενους στην πλατεία του χωριού με παραδοσιακά εδέσματα.

Θλίψη όμως και απογοήτευση προκάλεσε η εικόνα με την ελάχιστη προσέλευση Ζαγορισίων.

Σημεία των καιρών ή κάτι άλλο;

Η συνειδητή αδιαφορία για εκδηλώσεις πνευματικού περιεχομένου όπως η συγκεκριμένη δημιουργεί αρνητική εικόνα για το Ζαγόρι. Ας μην ξεχνάμε ότι το Ζαγόρι έχει να δείξει αξιόλογο πολιτισμό κυρίως πνευματικό. Δεν είναι μόνο τα πανηγύρια και οι χοροί. Αν μείνουμε μόνο σ' αυτά και κλείνουμε τα μάτια στην προβολή σπουδαίων πραγμάτων τότε είμαστε άξιοι της μοίρας μας. Θα αφανιστούμε πολιτιστικά.

Από το Δ.Σ. της Ένωσης Ζαγορισίων ΑΘΗΝΑΣ

Παραδοσιακή ξυλεία • Χειροποίητα έπιπλα

Μ. Κοντογιάννης
Ηλιοχώρι Ζαγορίου
Τηλ. 26530 22762 6974064268
www.kontogianniswood.webs.com

Τιμώντας την παράδοση

Στις 24 Ιουνίου παρακολούθησα εκδήλωση που οργάνωσε το Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Μουσικών Σπουδών με θέμα «τιμώντας τη παράδοση» και επίδοση τιμητικών διπλωμάτων στους Χρόνη Αηδονίδη, Χρήστο Ζώτο, Νίκο Καρατάσο, Γρηγόρη Καψάλη, Πέτρο-Λούκα Χαλκιά και Αννέτα Γεωργολοπούλου.

Την εκδήλωση τίμησε με προσφώνηση ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Μελέτιος Δημόπουλος και χαιρετισμό απηύθυναν επίσης η καθηγήτρια Ελένη Καραμαλέγκου και ο καθηγητής Αχιλλέας Χαλδαιάκης.

Το έργο των λαϊκών μουσικών παρουσίασε με ωραία λόγια ο καθηγητής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών Λάμπρος Λιάβας.

Η τιμητική αυτή εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών με κάθε επισήμότητα και πλήθος κόσμου.

Μάταια προσπάθησα στη γεμάτη αυτή αίθουσα να ξεχωρίσω κάποιους Ζαγορίσιους ή κάποιο συγχωριανό του αγαπη-

τού και αξιόλογου κλαρινίστα Γρηγορίου Καψάλη.

Κρίμα για όλους εμάς τους Ζαγορίσιους που ζούμε στην Αθήνα για την εντυπωσιακή απουσία από την τιμητική αυτή εκδήλωση. Θα ήταν παράλειψη

Του Μάκη Κομπάρου

ωστόσο να μην αναφέρω την παρουσία του Ζαγορίσιου Πολύβιου Καρρά.

Αγαπητέ Γρηγόρη, δεν ανήκω στους χορευτές-γλεντζέδες, μου φτάνει και συγκινούμαι να ακούω τα Ζαγορίσια τραγούδια με το κλαρίνο σου.

Ευχή μου να είσαι πάντα καλά...

Σημείωση: Έκπληξη για μένα τα τραγούδια που άκουσα κάποια μέρα στο «ΛΥΧΝΑΡΙ», καφενείο του χωριού μου από CD που ηχογράφησε ο Ορειβατικός Σύλλογος Λάιστας: Διαλεγμένα Ζαγορίσια τραγούδια με άριστη εκτέλεση και χορωδία από το πανηγύρι μας που το ερμηνεύουν «Οι Μερακλήδες της Λάιστας».

Η αντιφώνηση
του Γρηγόρη Καψάλη

Κύριε Πρύτανη,

Σας ευχαριστώ για την τιμή που μου κάνατε σήμερα να με βραβεύσετε, για την προσφορά μου των 70 χρόνων στην Δημοτική Παράδοση και το Δημοτικό Τραγούδι, που το μετέδωσα σε όλον τον κόσμο. Χάριν του Καθηγητή Λάμπρου Λιάβα έκανα πολλές εμφανίσεις στην Ελλάδα όπως στο Μέγαρο Μουσικής, Ηρώδειο, Λυκαβητό και τον ευχαριστώ πολύ που με ανέδειξε στο μεγαλύτερο βήμα της μουσικής μου καριέρας.

Εδειξα την τέχνη του κλαρίνου σε πολλά παιδιά αρκετά χρόνια στο Μουσικό Γυμνάσιο και μετά στο σπίτι μου. Μερικά από αυτά είναι σήμερα μεγάλοι καλλιτέχνες.

Κύριε Πρύτανη,

η μέρα σήμερα που με βραβεύσατε είναι μία από τις καλύτερες μέρες της ζωής μου και θα τη θυμάμαι όσο ζω.

Σας ευχαριστώ και πάλι.

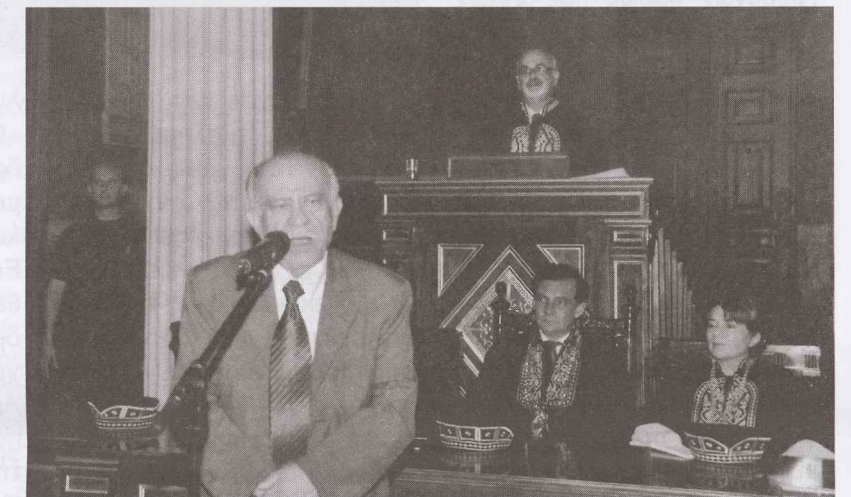
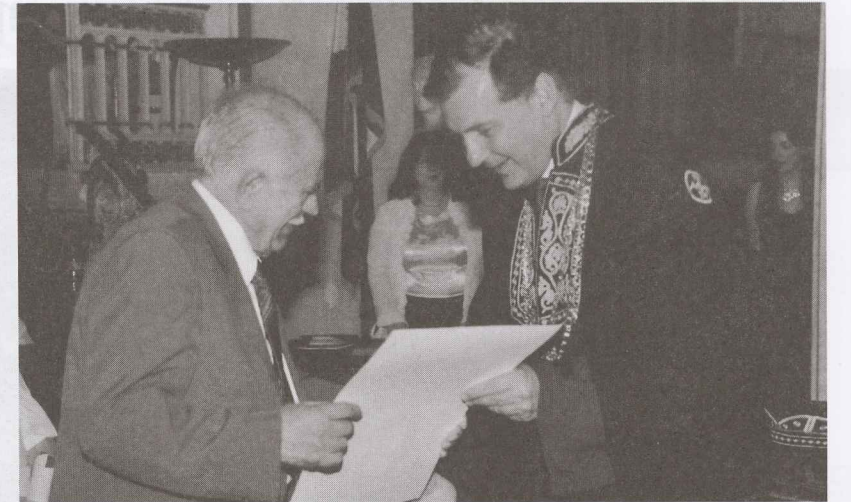
ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Θέλω να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου τον Λάκη Καρρά, που διέθεσε χρηματικό ποσό για την μετάβασή μου στην Αθήνα αεροπορικώς και όχι μόνο, για να παρευρεθώ στην βράβεισή μου από το Παν/μιο Αθηνών που έγινε στις 24/6/2016.

Τον ευγνώμονά και τον αγαπώ

Γρηγόρης Καψάλης

Από τη βράβευση του Γρηγόρη Καψάλη

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών απονέμει ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΔΙΠΛΩΜΑ στον

ΓΡΗΓΟΡΗ ΚΑΨΑΛΗ

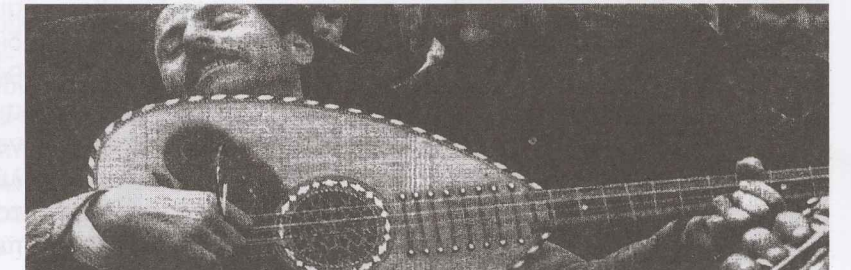
σε αναγνώριση της πολύχρονης δράσης και της διακεκριμένης προσφοράς του στη διάδοση και διάδοση της ελληνικής μουσικής παράδοσης.

Αθήνα - Ιούνιος 2016

Χαλδαιάκης
Καθ. Αχιλλέας Χαλδαιάκης
Πρόεδρος Τ.Μ.Σ.

Λιάβας
Καθ. Λάμπρος Λιάβας
Δ/ντης Τομέα Εθνομουσικολ. & Πολιτισμικής Ανθρωπολ.

3.000 ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ «Χτίζοντας» περιβαλλοντική συνείδηση

ΤΙΣ 3.000 άγγιξε φέτος ο αριθμός των μαθητών που συμμετείχαν στα προγράμματα ευαισθητοποίησης και τις εκδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος που σχεδίασε και υλοποίησε ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου-Αώου και Πίνδου.

Για την ακρίβεια, 2.998 μαθητές από 59 σχολεία της περιοχής των νομών Ιωαννίνων, Γρεβενών καθώς και άλλων περιοχών της Ελλάδας, ενημερώθηκαν και γνώρισαν την προστατευόμενη περιοχή του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου.

Το έμπειρο προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης επισκέφθηκε 30 σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στις περιοχές των Ιωαννίνων και των Γρεβενών, υλοποιώντας τα προγράμματα περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του Εθνικού Πάρκου με θέματα σχετικά με τα απειλούμενα είδη πανίδας, τα ιδιαίτερα είδη βλάστησης και χλωρίδας, την ορνιθοπανίδα, τα γεφύρια, τα παραδοσιακά επαγγέλματα και τα τοπικά προϊόντα της προστατευόμενης περιοχής.

Επίσης, ο Φορέας Διαχείρισης φέτος πραγματοποίησε τις περισσότερες από κάθε άλλη χρονιά εκδρομές ερμηνείας περιβάλλοντος συνοδεύοντας εντός της προστατευόμενης περιοχής τους μα-

θητές 25 σχολείων από όλη την Ελλάδα, εκπληρώνοντας τον στόχο της άμεσης επαφής των μαθητών με τις μοναδικές οικολογικές και πολιτιστικές αξίες της περιοχής. Οι συγκεκριμένες εκδρομές, θεματολογία των οποίων, αφορούσε το νερό, τα γεφύρια και το νερόμυλο στους Κήπους, τους οικισμούς στη Βίτσα, τα παραδοσιακά επαγγέλματα και τα λιθανάγλυφα στον Ελαφότοπο, τα τοπικά προϊόντα στο Μέτσοβο, συνδυάστηκαν με επισκέψεις των μαθητών σε αξιόλογους χώρους της προστατευόμενης περιοχής αλλά και σε ανενεργούς -μέχρι πρότινος- χώρους. Πρόκειται για το Μουσείο Παραδοσιακών Επαγγελμάτων Ελαφοτόπου, τον αρχαιολογικό χώρο της Βίτσας και τον εκκλησιαστικό νερόμυλο στους Κήπους Ζαγορίου, αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τους συγκεκριμένους χώρους, στηρίζοντας την τοπική κοινωνία και ενημερώνοντας παράλληλα τους μαθητές για τη θαυμαστή σχέση ισορροπίας συμβίωσης ανάμεσα στη φύση και τον άνθρωπο που διατηρείται στην περιοχή εδώ και αιώνες. Επιπλέον, διοργανώθηκε για δεύτερη χρονιά, «Χριστουγεννιάτικο Εργαστήρι» με τη συμμετοχή των μαθητών τεσσάρων σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της πόλης των Γρεβενών, ενώ συμμετείχε και φέτος στις δράσεις του υπουργείου Πο-

λιτισμού και Αθλητισμού «Πράσινες Πολιτιστικές Διαδρομές» συνδιοργανώνοντας με την Εφορία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων την Εκδρομή Ερμηνείας Περιβάλλοντος με θέμα «Βίτσα Ζαγορίου: Διαδρομές στον χώρο και τον χρόνο» και με την Εφορία Αρχαιοτήτων Γρεβενών πεζοπορία στο όρος Όρλιακας με τη συνεργασία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γρεβενών. Συμμετείχε επίσης στον εορτασμό της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Γεωπάρκων, η οποία εορτάζεται ταυτόχρονα σε όλα τα Γεωπάρκα της Ευρώπης με στόχο την προβολή και ανάδειξη της μοναδικής γεωλογικής κληρονομιάς της περιοχής του Γεωπάρκου Βίκου-Αώου και του υποψήφιου Γεωπάρκου Τηθύως.

Ο Φορέας Διαχείρισης, παρά τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει, δεσμεύεται για τη διοργάνωση αντίστοιχων δράσεων και τη νέα σχολική χρονιά, καθώς η γνωριμία μαθητικών ομάδων με το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου αλλά και η φυσική τους παρουσία σε αυτό, αποτελεί μία από τις δράσεις περιβαλλοντικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης στις οποίες δίδεται ιδιαίτερη έμφαση, καθώς με αυτό τον τρόπο ενισχύεται η περιβαλλοντική συνείδηση των μικρών και μεγαλύτερων μαθητών αλλά και του συγγενικού και φιλικού περιβάλλοντός τους.

ΝΑ ΑΝΟΙΞΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ
Ο ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Εθελοντές για την ανάδειξη του πολιτισμού

Εθελοντές ζητά ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικών Δρυμών Βίκου-Αώου και Πίνδου με στόχο την υλοποίηση εθελοντικού προγράμματος που αφορά τη λειτουργία μουσικών ή εκθεσιακών χώρων στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου.

Το εθελοντικό πρόγραμμα εντάσσεται στο πλαίσιο των δράσεων τενεμείωσης-ευαισθητοποίησης που υλοποιεί ο Φορέας Διαχείρισης και έχει στόχο τη λειτουργία χώρων που ανήκουν σε τοπικούς συλλόγους ή ΟΤΑ της περιοχής και παρόλο που διαθέτουν αξιόλογες προσωπικές συλλογές, φωτογραφικές εκθέσεις, βιβλιοθήκες κ.ά. παραμένουν ανενεργοί εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε κάθε ενδιαφερόμενο άνω των 18 ετών, που είναι ασφαλισμένος σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό φορέα, είναι υγιής και που επιθυμεί να γνωρίσει από κοντά το μοναδικό φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της μεγαλύτερης χερσαίας προστατευόμενης περιοχής της χώρας μας, να ενημερωθεί και να ενημερώσει τους επισκέπτες του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και να συμβάλει στη λειτουργία και ανάδειξη χώρων που δημιουργήθηκαν με ιδιαίτερο ζήλο και μεράκι για να προβάλλουν την ιστορία και τον πολιτισμό των διαφόρων περιοχών του Εθνικού Πάρκου.

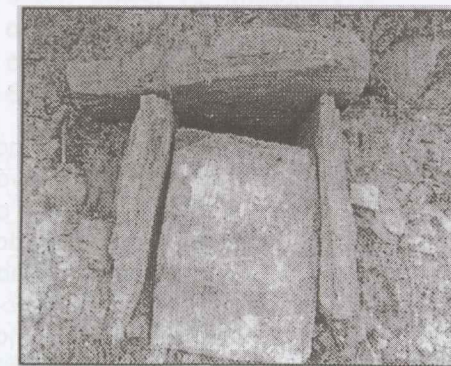
Οι εθελοντές θα προσφέρουν την εθελοντική τους εργασία για 15 ημέρες από τις 5 έως και τις 19 Αυγούστου 2016. Η διαμονή τους θα είναι δωρεάν σε χώρους εντός της προστατευόμενης περιοχής, ενώ με μέριμνα του Φορέα Διαχείρισης θα γίνεται η μεταφορά τους στους χώρους όπου θα απασχολούνται. Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να αποστείλουν έως και τις 29 Ιουλίου συμπληρωμένη την αίτηση συμμετοχής στην υπηρεσία του Φορέα Διαχείρισης στο email: pindos.np@gmail.com ή στο κέντρο πληροφόρησης Μαυραναίων στο fax: 24620 87564. Η σχετική ανακοίνωση καθώς και η αίτηση συμμετοχής βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Φορέα Διαχείρισης <http://pindosnationalpark>.

Τον ανακάλυψαν νεαροί ενώ έπαιζαν μπάσκετ

Οι βροχές έφεραν στο ... φως Βυζαντινό τάφο στο Σκαμνέλι!

■ Περιείχε οστά και κοσμήματα...

Τον γύρο της Ελλάδας κάνει τις τελευταίες ώρες η σημαντική αρχαιολογική ανακάλυψη μιας παρέας νεαρών αθλούμενων στο ορεινό Σκαμνέλι Ζαγορίου! Ενώ έπαιζαν μπάσκετ, εντόπισαν ασύλητο τάφο των βυζαντινών χρόνων με σκελετούς και πλούσια κτερίσματα!

Η βροχή αποκάλυψε...

Για μπάσκετ στο γήπεδο του χωριού τους είχαν πάει οι νεαροί. Στο μεταξύ, η περιοχή γύρω από το γήπεδο είχε αλλάξει. Λόγω των βροχοπτώσεων και των έντονων καιρικών φαινομένων του χειμώνα, υπέστη διάβρωση και κατολισθήσεις με αποτέλεσμα η υποχώρηση του εδάφους να αποκαλύψει τον αρχαίο τάφο. Ενώ λοιπόν τα παιδιά έπαιζαν μπάσκετ, είδαν σε πολύ μικρή απόσταση από το γήπεδο μία μεγάλη πέτρινη πλάκα, όπως λέει στο «Epirusgate.blogspot» ο 18χρονος φοιτητής Νίκος Τσουμάνης και η περιέργεια τους οδήγησε να την σηκώσουν. Όταν το έκαναν, δεν πίστευαν στα μάτια τους με αυτό που είδαν. Μέσα στον τάφο υπήρχαν τα οστά νεκρού αλλά και κοσμήματα, όπως δακτυλίδια και βραχιόλια, καθώς και άλλα ταφικά κτερίσματα.

Βυζαντινών χρόνων

Οι νεαροί συνειδητοποίησαν ότι πρόκειται για ασύλητο τάφο και έσπευσαν να ενημερώσουν το Αστυνομικό Τμήμα των Κήπων Ζαγορίου, ενώ στην συνέχεια έφτασε κλιμάκιο αρχαιολόγων, οι οποίοι σφράγισαν τον τάφο, αφού αφαίρεσαν τα κτερίσματα για καθαρισμό και μελέτη. Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις των αρχαιολόγων ο τάφος τοποθετείται στα Βυζαντινά χρόνια.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΓΕΩΠΑΡΚΟ ΒΙΚΟΥ-ΑΩΟΥ Αισιοδοξία για θετική απόφαση

Με θετικές εντυπώσεις για το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου και τις δράσεις προβολής και ανάδειξης που έγιναν το τελευταίο διάστημα, έφυγαν από τα Γιάννενα οι εμπειρογόμενες του Δικτύου Παγκόσμιων Πάρκων της Unesco, που βρέθηκαν στην περιοχή από τις 11 έως τις 14 Ιουλίου.

Η ειδική αποστολή των Παγκόσμιων Γεωπάρκων της Unesco ήρθε με σκοπό να ελέγξει την πρόοδο που έχει γίνει τα δύο τελευταία χρόνια που μεσολάβησαν από την προηγούμενη αξιολόγηση, η οποία είχε γίνει τον Αύγουστο του 2014.

Η αποστολή αποτελούνταν από τον κ. Antonio Duarte, οικονομολόγο, από την Πορτογαλία και από τον κ. Timo Kluttig, Γεωγράφο, από την Γερμανία και οι δύο εκπαιδευτικοί Παγκόσμιων Γεωπάρκων της Unesco στις χώρες τους.

Αν και ειδική Επιτροπή είναι αυτή που θα αποφασίσει τελικά για την ένταξη και παραμονή για τέσσερα ακόμη χρόνια του Γεωπάρκου στο Δίκτυο, υπάρχει ικανοποίηση πως θα αναγνωριστεί το έργο που συντελέστηκε, ενώ και οι εμπειρογόμενες μετέφεραν στα μέλη της Ηπειρος Α.Ε. ότι η αξιολόγησή τους θα είναι θετική. Ωστόσο, στην επόμενη συνεδρίαση των Παγκόσμιων Γεωπάρκων της Unesco, που έχει προγραμματιστεί για τις 28 Σεπτεμβρίου, στην Αγγλία, θα γίνει η ανακοίνωση της απόφασης κατόπιν συζήτησης και ψηφοφορίας από το σύνολο των μελών των Παγκόσμιων Γεωπάρκων της Unesco.

ΑΥΤΟΨΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Η αποστολή ξεκίνησε το πρωί της περασμένης Τρίτης με συζήτηση και γενική ενημέρωση στα γραφεία της Ηπειρος Α.Ε., όπου είναι και η έδρα του Γεωπάρκου και ακολούθησε συνάντηση με τον περιφερειάρχη Ηπείρου κ. Αλέξανδρο Καχριμάνη.

Στη συνέχεια η αποστολή επισκέφθηκε τον δήμο Ζαγορίου και είχε συνάντηση με τον δήμαρχο Ζαγορίου κ. Σπύρο και εκπροσώπους τοπικών φορέων και αμέσως μετά ακολούθησε ενημέρωση για τις δράσεις του Εθνικού Πάρκου στα γραφεία του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου.

Κατόπιν, η αποστολή επισκέφθηκε τα μνημεία της ευρύτερης περιοχής Κήπων-Κουκουλίου καθώς και τη θεματική διαδρομή του Γεωπάρκου στη Σκάλα του Βραδέτου, ενώ παράλληλα ενημερώθηκε για τις γεωδιαδρομές που έχουν χαραχτεί στο Γεωπάρκο και προβάλλονται από ειδικές πινακίδες.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στη θέση θέας Βίκου «Οξιά» στην περιοχή του Μονοδενδρίου καθώς και στον ποταμό Βοϊδομάτη όπου και η θεματική διαδρομή του Γεωπάρκου που παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και των ανθρώπινων κοινωνιών της προϊστορικής εποχής. Το βράδυ πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Κέντρο Ενημέρωσης του

Γεωπάρκου στο Μεγάλο Πάπιγκο και συνάντηση με εκπροσώπους τοπικών φορέων.

Την επόμενη ημέρα έγινε παρουσίαση των διαδρομών του Γεωπάρκου στο Πάπιγκο και η αποστολή αναχώρησε για την περιοχή της Κλειδωνιάς Κόνιτσας, όπου επισκέφθηκε το Κέντρο Ενημέρωσης Γεωπάρκου – Εθνικού Πάρκου καθώς και τη διαδρομή του Γεωπάρκου στο Βοϊδομάτη. Ακολούθως, επισκέφθηκε τη χαράδρα του Αώου και ενημερώθηκε για την ιδιαίτερη γεωλογική αξία της με βάση τις θεματικές πινακίδες του Γεωπάρκου που υπάρχουν στην είσοδο της χαράδρας.

Κατόπιν πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο δημαρχείο Κόνιτσας με τον δήμαρχο Κόνιτσας κ. Παπασπύρου και εκπροσώπους τοπικών φορέων. Στη συνέχεια έλαβε χώρα επίσκεψη στο Κέντρο Ενημέρωσης του δήμου Κόνιτσας και στη θεματική διαδρομή του Γεωπάρκου στην Επάνω Κόνιτσα.

Η αποστολή έληξε με πολύωρη συζήτηση «κεκλεισμένων των θυρών» στα γραφεία της Ηπειρος Α.Ε. το απόγευμα-βράδυ της Τετάρτης. Από πλευράς Γεωπάρκου τα μέλη της αποστολής συνόδευαν οι κ.κ. Χαρητάκης Παπαϊωάννου, Γεωργία Κιτσάκη, Παναγιώτης Πάσχος, Δημήτριος Εξάρχου, ενώ στις κρίσιμες συζητήσεις συμμετείχε και ο διευθυντής της Ηπειρος ΑΕ κ. Γεράσιμος Παπαηλιάς.

Ζαγορίσια τραγούδια της αγάπης που δεν πρέπει να χαθούν

Τι να την κάνουν τουτ' τη νια
κι τουτ' τη μαυρομάτα
Μη νάνι μίλο κόκκινο
στον κόρφο να το βάλω
Αυτή 'ναι ακαίριος άνθρωπος
κι ο κόρφος δεν την παίρνει.
Θε να την πάω σε χρυσικό
να την μαλαματώσω,
να φτιάκω κούπα μάλαμα
φοβούμαι μη μου σπάσει.
Να την αφήσω στο χρυσό
φοβούμαι μην την πάρει.
να την αφήσω σπίτι μου
φοβούμαι τους γειτόνους.
Να την αφήσω στα βουνά
φοβούμαι απ' τους κλέφτες.

Αγλαΐα Τσορματζή
εκ Τσερβαρίου (Ελαφότοπο)

Παραδοσιακός Ξενώνας

ΔΑΚΗΣΤΙΣ

Ασπράγγελοι, Κεντρικό Ζαγόρι
Ιωαννίνα
Τηλ. (0653) 22648
(0651) 30764 - 35564

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΣΤΟ ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΕΚΟΥΡΑ

Σκληρός κι άκαρδος ο Χάρος για την οικογένεια Τσεκούρα. Ύστερα από το άκαιρο φευγικό του Άλκη, του χαρισματικού καλόμενου τροβαδούρου της πόλης, αναπάντεχα ήρθε η σειρά του γιού.

Ο Γιώργος διαδέχθηκε και συνέχισε την οικογενειακή επιχείρηση τη γνωστή κα παραδοσιακή κατασκευή απλάδων «Τσεκούρα».

Με το ίδιο μεράκι του πατέρα του και του θείου του Αλέκου, στόλιζε τους δίσκους με τα κόλυβα. Ο Χάρος θέρισε πρόωρα τον παλικάρι, ορφάνεψε την οικογένειά του. Ο Άλκης βιάστηκε να τον πάρει κοντά του κι άφησε την Αλεξάνδρα γυναίκα και μάνα μόνη κι έρημη, να μην ξέρει ποιον να πρωτοκλάψει!

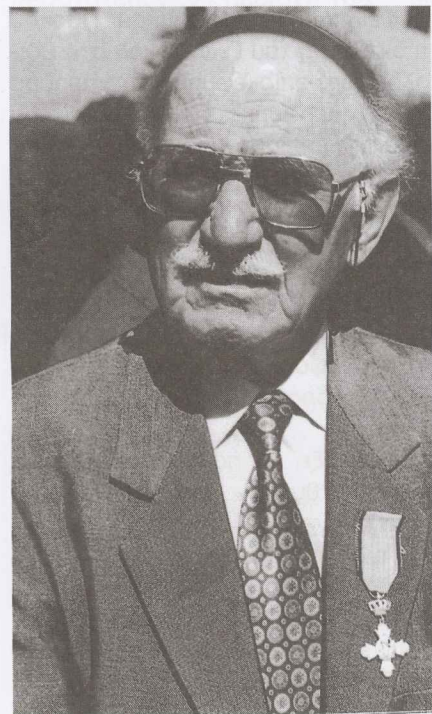
Ο πόνος αβάσταχτος και τα λόγια φτωχά. Ο Θεός να απαλύνει τις καρδιές όλων των δικών του.

Καλό σου ταξίδι παλικάρι!

Ελένη Δούβλη

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΠΠΑΣ

(14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1917 - 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2016)

Ο Λοχίας Βολής Πυροβολικού του θρυλικού Ταγματάρχη Δημητρίου Κωστάκη στον πόλεμο του '40, ο αείμνηστος Γεώργιος Παππάς, από το Μεσόπυργο Άρτας δεν βρίσκεται πια κοντά μας.

Ήταν Αγωνιστής του Χριστού και της Ελλάδας σε όλη του τη ζωή. Από τα δύσκολα και σκληρά πολεμικά χρόνια της δεκαετίας του '40 και στην για πρώτη φορά μεγάλη ειρηνική περίοδο.

Πολέμησε στην πρώτη γραμμή στον Ελληνοϊταλικό πόλεμο και σαν ανθυπολοχαγός, από τις γραμμές των Αντιστασιακών Ομάδων του Ν. Ζέρβα, μέχρι την απελευθέρωση της πατρίδας.

Δεν διολίσθησε ποτέ στις παγίδες της κοσμικής ζωής, ενώ διακρίνονταν για την δημοκρατική του συμπεριφορά και την ανιδιοτέλειά του, ζώντας αντιστα-

σθακά στα εκφυλιστικά φαινόμενα των τελευταίων ετών.

Η μεγάλη οικογένειά του, τα παιδιά του, τα εγγόνια του και τα δισέγγονά του τον περιέβαλλαν με πολύ αγάπη και σεβασμό, γιατί στα πλαίσια των συνεχών αγώνων του, τους έδινε δύναμη με τον τρόπο της ζωής του.

Ιδιαίτερη η σχέση του με το Ζαγόρι και τους ανθρώπους του, καθώς περνούσε οικογενειακά τα καλοκαίρια του στη Βίτσα.

Σημαντική και η κοινωνική του δράση. Ενδεικτικά οφείλουμε να αναφέρουμε ότι διετέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος της Εθνικής Αντιστάσεως Θεσπρωτίας όπου και εξέδωσε την ομώνυμη εφημερίδα, Πρόεδρος επί σειρά ετών της Αδελφότητας Βίτσας Ζαγορίου Αθηνών, μέλος επί 15ετία του Διοικ. Συμβουλίου της Ηπειρωτικής Εταιρίας Αθηνών.

Σημαντική η παρουσία του και στην πνευματική ζωή, με μεγάλη και αξιόλογη αρθρογραφία, αλλά και με την έκδοση των βιβλίων του - ντοκουμέντων «Ανάμεσα στους Πρωταγωνιστές» και «Δημοσιογραφικοί Αγώνες Πενήντα Ετών».

Η Ελληνική Πολιτεία τον τίμησε με πολλές διακρίσεις και επτά μετάλλια, εκ των οποίων δύο χρυσά και δύο αργυρά.

Στις 30 Ιουνίου 2016 ο μπάμπα Γιώργος μας, με την λεβέντικη Τζουμερκιώτικη ψυχή του, βαδίζοντας στον εκατοστό χρόνο της αξίας ζωής του έφυγε από κοντά μας.

Αιώνια σου η μνήμη αγαπητέ μας και αξέχαστε Γιώργο Παππά.

Φίλοι και Συναγωνιστές σου

ΣΤΟΝ ΠΑΥΛΟ ΛΑΚΚΑ

Πέρασαν κιόλας σαράντα μέρες που ένα πλατάνι Ζαγορίσιο μας έφυγε. Ο Παύλος Λάκκας ήταν γιος του εκλεκτού δασκάλου Στάθη Λάκκα της οικογένειας Θεοδώρου από τον Ελαφότοπο και της Φερενίκης Γκούστη από τα Άνω Πεδινά. Ήταν ο πανύψηλος Παύλος σύζυγος της Ελευθερίας Τσουμάνη, ένα ταιριαστό κι αγαπημένο ζευγάρι με δυο κόρες. Ευγενικός, καλwsουνάτος, πρόθυμος να βοηθήσει σε ό,τι αφορούσε το χωριό, συλλόγους, εκδηλώσεις. Δεν ήξερε τι θα πει κακία ο Παύλος. Ανθρωπος της προσφοράς, απαθανάτιζε με τη μηχανή του τα πανηγύρια και κρυφοκαμάρωνε την γυναίκα του πρωτοχορεύτρια στα παλιοκαιρία. Πρόφτασε και χάρηκε τη γέννηση της εγγονής του από την κόρη του Νίκη. Κι ο Χάρος τον ζήτησε. Βουβό το σπίτι στο πανηγύρι. Ψάχναμε τον πανύψηλο ίσκιό του και να καμαρώσουμε την Ελευθερία στον μοναδικό της χορό. Θα μας λείψεις Παύλο, γιατί κανείς δεν ξεχνά την καλwsύνη, την ευγένεια και την προσφορά σου.

Ελένη Δούβλη

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΧΩΡΙΣ ΤΟ ΣΠΥΡΟ

Σε στιγμές χαράς: «Κοπή της πίτας» της ΙΛΕΖ το 2003.

Πέρασε κιόλας ένας χρόνος από τον περσινό Ιούλιο που «έφυγε» ο αγαπητός της παρέας μας Σπύρος Καπελιδής, για χρόνια μέλος της Ελεγκτικής Επιτροπής της ΙΛΕΖ και του περιοδικού μας. Εδώ στα γραφεία μας τον θυμούμαστε πάντα και μας λείπει κι όταν πια δεν μπορούσε να μας επισκεφθεί λόγω υγείας, από το τηλέφωνό μας καλημέριζε καθημερινά

ζητώντας να μάθει τα νέα από «Το Ζαγόρι μας».

Ήταν ένας από τους καλούς μας φίλους που κάθε χρόνο και λιγοστεύουν. Θα τον θυμόμαστε!

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΥΠΙΔΟΥ

Αγαπημένη μας θεία Ελένη,

Ο πρόωρος θάνατός σου συγκλόνισε τις ψυχές όλων όσων είχαμε την τύχη να σε γνωρίσουμε από κοντά και γευτήκαμε την αύρα και το άφθαστο ψυχικό σου μεγαλείο. Ήρθες στην πόλη μας νέα κοπάλα και βρέθηκες άγνωστη μεταξύ αγνώστων. Χρειάστηκες λίγο χρόνο για να κάνεις φίλους πολλούς, ανθρώπους που σε αγάπησαν για την θερμή ανθρώπινη παρουσία σου και την μεγαλειώδη αρχοντιά σου. Ναι, υπήρξες Αρχόντισσα με όλη τη σημασία της λέξης. Η κυρία Ελένη, όπως οι πολλοί γνωστοί σου σε προσαγόρευαν. Η θεία, όπως εμείς σε λέγαμε. Ευτύχησες να παντρευτείς τον αξιο σύζυγό σου Κώστα Καρυπίδη, και γίνατε ένα τέλειο και αρμονικό ζευγάρι. Η καλή σας τύχη σας χάρισε έναν αξιο γιο, τον Δημήτρη σου. Τού 'δωσες περίσσεια τη μητρική σου στοργή και την αγάπη σου. Τον χάρηκες αριστούχο μαθητή και φοιτητή της Ιατρικής, άριστο επιστήμονα και Διδάκτορα στην Ιατρική. Καμάρι δικό σου και του άντρα σου. Τώρα που σε περίμεναν οι μεγάλες χαρές της ζωής και οι προσδοκίες σου, για να χαρείς το γάμο του γιου σου, ζηλόφθονα ο χάρος, έκοψε άκαρδα το νήα της ζωής σου. Άφατος ο πόνος του συζύγου σου, του μονάκριβου γιου σου και του αδελφού σου Παναγιώτη.

Δυσαναπλήρωτο το κενό που άφησες στις καρδιές όλων όσων αγάπησες και σε αγαπήσαμε.

Θα σε θυμόμαστε πάντα Αρχόντισσα θεία Ελένη. Μας λείπεις πολύ. Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή σου.

Ανθimos Καγιόγλου

Πρωτότυπες εκδηλώσεις στα χωριά

Το Βραδέτο γιόρτασε γενέθλια με... διαγωνισμό Κρυπτόλεξου!

► «Ψυχή» της διοργάνωσης, που απόλαυσαν δεκάδες Ζαγορίσιοι, ο Στεφ. Χρηστογούλας

Πολλές και πρωτότυπες εκδηλώσεις μπορούν να φιλοξενήσουν τα ορεινά χωριά των Ιωαννίνων μέσα στο καλοκαίρι, προκαλώντας το ενδιαφέρον και ψυχαγωγώντας τους ντόπιους, αλλά και τους αποδήμους που τέτοια εποχή τα επισκέπτονται. Απαραίτητη προϋπόθεση, όμως, να υπάρχουν σ' αυτά άνθρωποι οι οποίοι έχουν έμπνευση και παίρνουν πρωτοβουλίες!

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ο Στέφανος Χρηστογούλας, γνωστός από τις επιστολές και τα άρθρα που δημοσιεύονται στον «Π.Λ.», ο οποίος διοργάνωσε, γιορτάζοντας τα 400 χρόνια από την ίδρυση του χωριού (!) παρέα με ομάδα

χωριανών, διαγωνισμό Κρυπτόλεξου κι έκανε κυριολεκτικά τη διαφορά!

Για πρώτη φορά...

Πρωτότυπος ο πρόσφατος διαγωνισμός στο ορεινό Βραδέτο, τον οποίο διοργάνωσε η δραστήρια ομάδα του ιστολογίου «vradeto 1340» και είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει και ο «Π.Λ.» προσκεκλημένος του Στέφανου Χρηστογούλα. Σύμφωνα μάλιστα με πληροφορίες, ο διαγωνισμός αυτός γίνεται για πρώτη φορά στην Ήπειρο, για πρώτη φορά στο Ζαγόρι και ίσως αποτελέσει την αρχή και για άλλες παρόμοιες δράσεις. Το θέμα του ήταν «επίλυση Κρυπτόλεξου».

Μορφωτικός σύλλογος Καβαλλαρίου
Απολογισμός οικον. έτους 2015

ΕΣΟΔΑ

α) ΥΠΟΛ. ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ		-210,38
β) Δωρεές για οικονομ. ενίσχυση		200,00
γ) Συνδρομές μελών συλλόγου		190,00
ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΣΟΔΩΝ		179,63

ΕΞΟΔΑ

α) Καθαριότητα		100,00
β) Εκδηλώσεις-εορτές		231,96
γ) Προμήθειες αγαθών-αναλωσίμων		37,00
δ) Προσφορές-δωρεές		40,00
ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΞΟΔΩΝ		408,96

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΕΣΟΔΑ		179,63
ΕΞΟΔΑ		408,96
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΓΙΑ ΝΕΑ ΧΡΗΣΗ		-229,33

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΗ
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΦΡΑΓΚΑΔΩΝ

Ανήμερα της εορτής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος για πρώτη φορά, ύστερα από πολλά χρόνια, λόγω προβλημάτων υγείας του ιερέα της ενορίας μας δεν θα γινόταν η λειτουργία στο ομώνυμο παρεκκλήσι μας.

Με την ευγενή φροντίδα όμως του εξαδέλφου μας Γαβρίλη Παπαναστασίου, ο παπα-Γιάννης της ενορίας Ασπραγγέλων μαζί με τον ιερομόναχο Παΐσιο και με ιεροψάλτη τον αγαπητό φίλο Φρίξο Τσολάκη, χοροστάτησαν στη λειτουργία στη «Σωτήρα μας» και έτσι και φέτος την «ανοίξαμε» με προσέλευση πολλών χωριανών μας.

Ευχαριστούμε όλους τους παραπάνω από καρδιάς.

Και του χρόνου.

Οικογένεια Βασίλη Λεοντίδη

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΠΕΣΟΒΟΥ

«ΑΛΕΞΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ»

Στις 14/8/2016 στην Πασχάλειο Σχολή Καπεσόβου διεξήχθησαν εκλογές για νέο Διοικητικό Συμβούλιο και νέα Εποπτική Επιτροπή του Συλλόγου. Το νέο Δ.Σ. που εκλέχτηκε συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

- Παπαγεωργίου Παντελής, Πρόεδρος
- Φιλίδη Ανθή, Αντιπρόεδρος
- Βαρζώκα Γεωργία, Γραμματέας
- Σαρηγιάννης Γιώργος, Ταμίας
- Βάνα Αλεξάνδρα, Μέλος

Την Εποπτική Επιτροπή αποτελούν οι Βαζάκα Αθανασία και Ράπτης Χρήστος.

Εύχομαι στα νέα όργανα καλή θητεία.

Απόστολος Ντιναλέξης

Έργα της Περιφέρειας Ηπείρου
που αφορούν το ΖΑΓΟΡΙ

1) «Αποκατάσταση οδού προς Νεγάδες» Π.Ε. Ιωαννίνων π/υ 40.000 ευρώ.

2) «Βελτίωση-αποκατάσταση επ. οδού Κάτω Πεδινά-Ελαφότοπος Π.Ε. Ιωαννίνων» π/υ 50.000 ευρώ.

3) «Κατασκευή-πλακοσκεπούς οχετού Ιτέα-Τρίστενο και αποκατάσταση βατότητας παραγωγικών μονάδων μ. επ. δίκτυο Π.Ε. Ιωαννίνων» π/υ 80.000 ευρώ.

4) «Συντήρηση επ. οδού Ελατοχώρι-Μακρίνο», π/υ 60.000 ευρώ.

5) Την δαπάνη για την επέκταση δικτύου χαμηλής τάσης της ΔΕΔ-ΔΗΕ και τον ηλεκτροφωτισμό κτιρίου στα πλαίσια του έργου «Ανάπλαση-Αναστήλωση περιβάλλοντος χώρου της Ιεράς Μονής Ασπραγγέλων Ζαγορίου π/υ 37.382 ευρώ.

Από το Υπουργείο Εσωτερικών εγκρίθηκε η δαπάνη των 51.000 ευρώ για πυροπροστασία.

(«Ηπ. Μέλλον» Μαΐου-Ιουνίου)

Επιστολές

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2016

Αγαπητοί φίλοι, συνάδελφοι και εκ Ζαγορίου ορμώμενοι συνεργάτες του περιοδικού «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ», υγιάνετε.

Επιστρέφοντας από ταξίδι είκοσι ημερών, πήρα στα χέρια μου το περιοδικό σας και με συγκίνηση είδα ότι ευγενώς συμπεριλάβατε το κείμενο που δημοσιεύτηκε στο γιαννιώτικο τύπο στις 2/5/2016 για την εικαστική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 23/5/2016.

Για την επαναδημοσίευση σας ευχαριστώ θερμά, γιατί ευαισθητοποίησα τους αναγνώστες σας για δρώμενα πολιτισμού που πραγματοποιούνται στον ιδιόκτητο εικαστικό χώρο μου.

Με αυτόν τον τρόπο θα δοθεί η ευκαιρία στους συμπολίτες μας να επικοινωνούν σε κάθε εποχή με το έργο μου.

Σας εύχομαι καλό καλοκαίρι και ελπίζω να συναντηθούμε στο μέλλον και με την ομάδα σας.

Με τα καλύτερα αισθήματα

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΖΙΑΛΛΑ ΜΑΝΤΖΙΟΥ

ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ**Γάμοι**

– Η **Θεοφανή Τζίμα** και ο **Μιχαήλ Μιχαλόπουλος** στεφανώθηκαν στον Ι. Ν. Φιλοθέης Αθηνών στις 2-6-2016. Να ζήσουν!

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Γάμοι**

– Ο **Τράκης Γεώργιος** του Νικολάου και της Χριστίνας και η **Ιωάννα Μιχαλοπούλου** στεφανώθηκαν στον Ι. Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρα στην Μεταμόρφωση Αττικής στις 19-6-2016. Να ζήσουν.

Θάνατοι

– Στις 14-7-2016 αναπαύτηκε για πάντα η **Κασσιανή** χήρα Αλεξίου **Αχνούλα**, το γένος **Γόγολου** στα 95 της. Νά χουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ**Γεννήσεις**

– Ο **Σπύρος Θ. Μίχας** και η **Μαρία Θανασιά** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 6-7-2016 στα Γιάννενα.

– Η **Σέδη** και ο **Δημήτρης Καλιαρέκος** χάρισαν στον Κων/νο τους μια υγιέστατη αδελφούλα στις 10-8-2016 στα Γιάννενα.

– Η **Μαρία Γιάγκου** και ο **Δημήτρης Αστραίος** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στις 24-8-2016 στην Αθήνα.

Να ζήσουν τα μωράκια γερά και τυχερά με ευτυχία, αγάπη, χαρά!

Θάνατοι

– Απεβίωσε στην Αθήνα και έμεινε εκεί ο 70χρονος **Δημήτριος** του Αθανασίου **Μαλάμη** και της Ευανθίας Γκιώκα.

– Απεβίωσε στην Αθήνα η 86χρονη δευτεροαδέλφη μου **Λούλα** το γένος Νικολάου **Μήλιου** και Αντιγόνης Κάππη, αλλά στις 26-6-2016 ήρθε ν' αναπαυτεί κοντά στον προαποβιάσαντα σύζυγό της Αποστόλη **Κρόγγο**, στα Άνω Ραβένια.

– Η 86χρονη επίσης **Λούλα** συζ. Κλεάνθη **Τσάτση**, το γένος Αντωνίου και Ερωφύλλης Γκιολέκα απεβίωσε στην Αθήνα, αλλά ήρθε και αναπαύτηκε στα πάτρια εδάφη στα Άνω Ραβένια.

Συλλυπητήρια θερμά στους συγγενείς των εκλιπόντων.

ΑΡΙΣΤΗ**Γεννήσεις**

– Ο **Χρήσιμος Ντινούλης** και η **Ουρανία Μάκη** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι. Να τους ζήσει γερό και τυχερό.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**Γάμοι**

– Η **Χρυσάνθη Παπαγεωργίου** του Βασιλείου και της Μαρίας και ο **Λαλεχός Αντώνιος-Βασίλειος** στεφανώθηκαν στον Ι.Ν. Αγίου Γεωργίου Βουλιαγμένης στις 4-6-2016. Να ζήσουν με υγεία.

Βαπτίσεις

– Η **Δανάη Γιακουμή** και ο **Ανδρέας Κολιός** βάπτισαν το κορι-

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ**Γάμοι**

– Η **Σταυρούλα Λαδιά** και ο **Γρηγόριος Γιαννόπουλος** στεφανώθηκαν στον Ι. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Περιβλέπτου Ιωαννίνων στις 3-7-2016. Να ζήσουν με υγεία και ευτυχία.

ΝΕΓΑΔΕΣ**Βαπτίσεις**

– Η **Αικατερίνη Βουζοπλή** και ο **Γεώργιος Μπινίσκος** βάπτισαν την κορούλα της **Φρειδερίκη**.

– Ο **Κων/νος Τζιμόπουλος** και η **Μαρία Τσίλη** βάπτισαν τον πρωτότοκο γιο τους και του έδωσαν το όνομα **Κλεόνικος**.

Γερά και τυχερά να ζήσουν τα νεοφώτιστα.

Θάνατοι

– Η **Πανωραία Λάκκα**, το γένος **Καλέα** που είχε γεννηθεί το 1923 απεβίωσε στις 28-7-2016. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΠΑΠΙΓΚΟ**Γεννήσεις**

– Η **Δήμητρα Γρ. Κωτσοριδή** και ο **Γιάννης Πέτσης** απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στις 18-8-2016 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

Επιτυχίες

– Θερμά συγχαρητήρια στην **Αλεξάνδρα Χριστοδούλου** που πέρασε στο Παιδαγωγικό Ιωαννίνων, στο **Νίκο του Λεων. Τσουμάνη** που πέρασε στη σχολή Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. και στο **Θανάση του Λάκη Κωτσοριδή** που πέρασε πληροφορική και τεχνολογία Υπολογιστών στα Γιάννενα. Καλή φοιτητική ζωή!

Γάμοι

– Η **Δήμητρα** του Αντώνη **Κοντονικολάου** και της Αγγελικής Στουκίδη και ο εκλεκτός της καρδιάς της **Βαλάντης Σαμανίδης** του Αριστοτέλη και της Χρυσούλας από τη Θεσσαλονίκη στεφανώθηκαν στον Άγιο Βλάσιο Παπίγκου στις 9-7-2016 με κουμπάρους τον Άγγελο Κούτο και το Βασίλη Πατερούση. Μετά τα στέφανα φαγοπότι και χορός με την κομπανία του Λευτέρη Σαρρέα στο κτήμα Μπίτου. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Θάνατοι

– Η **Αρτεμη** χήρα Παναγιώτη **Ζαλόγγου**, το γένος **Αρχιμανδρίτη**, είχε γεννηθεί το 1912 και απεβίωσε τον Ιούλιο του 2016. Η μεγαλύτερη ζαγορίσια. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ**Βαπτίσεις**

– Η **Μυρτώ Φραγκούλη** και ο **Γεώργιος Χριστογιάννης** βάπτισαν

το γιο τους και του έδωσαν το όνομα **Κων/νος**.

– Η **Ελπίδα Παπιγκιώτη** και ο **Μιχαήλ Σιούλης** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και την είπαν **Στεφανία**.

– Η οικονομολόγος του Δήμου Ζαγορίου **Ελένη Δερέκα** και ο **Κων/νος Μπέλλος** βάπτισαν το 2ο αγοράκι τους και του χάρισαν το όνομα **Γεώργιος**.

Να ζήσουν τα νεοφώτιστα μωράκια με υγεία.

Θάνατοι

– Η **Μαργαρίτα Καραδήμου** που είχε γεννηθεί το 1933 αναπαύτηκε για πάντα στο Σκαμνέλι στις 24-6-2016.

– Στις 29-6-2016 απεβίωσε ο **Κων/νος Τσουμάνης** του Γεωργίου και της Μαρίας ετών 63 στη Βουνοπλαγιά. Συλλυπητήρια θερμά.

ΤΡΙΣΤΕΝΟ**Γάμοι**

– Η **Αθραμίδη Ευθαλία** και ο **Δημήτριος Καλλιλάς** παντρεύτηκαν στο Χαϊδари Αττικής στις 2-7-2016. Να ζήσουν με υγεία.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**Γάμοι**

– Ο **Στυλιανός Βούρβος** του Θωμά και η **Χαρίκλεια Καρακατσάνη** στεφανώθηκαν στον Άγιο Νικόλαο Τσεπελόβου στις 30-7-2016. Τρικούβεργο γλέντι στην κεντρική πλατεία. Βίον ευτυχή και ανθόσπαρτο.

– Η **Ελένη Βούρβου** του Γιώργου και της Δώρας και ο εκλεκτός της καρδιάς της **Μπόγδος Νικόλαος** του Γιώργου και της Φωτεινής στεφανώθηκαν στον Ι.Ν. Αναλήψεως Κυρίου στο Κορωπί Αττικής την Κυριακή 26-6-2016. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν κι όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

– Η φαρμακοποιός **Βικτωρία Τσουμάνη** του Ευαγόρα και της Όλγας Αρβανίτη και ο **Αλέξης Κλεισούρας** στεφανώθηκαν στον Αρχιμανδρείο Ιωαννίνων στις 2-7-2016. Να ζήσουν.

Βαπτίσεις

– Ο **Γκέρντ Ρούρνερ** και η **Κυριακή Παπιγκιώτη** βάπτισαν τον μονακρίβό τους γιο στο Τσεπέλοβο και του έδωσαν το όνομα του παππού **Δημήτριος**. Να ζήσει γερός και τυχερός.

Θάνατοι

– Ο **Γιαννακός Φιλάρετος-Σπυριδωνας** που είχε γεννηθεί το 1936 απεβίωσε στην Αθήνα και ήρθε ν' αναπαυτεί για πάντα στον Αη-Θανάση Τσεπελόβου στις 8-8-2016. Θερμά συλλυπητήρια.

– Απεβίωσε η **Μαρία Γιαννακού** στη Θεσ/νίκη. Συλλυπητήρια θερμά. – Ο 38χρονος Σύριος μουσουλμάνος **Αμπντουλαζίζ Αλί** του Μωχάμεντ αναπαύτηκε για πάντα στις 13-7-2016 στο Τσεπέλοβο.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**Γεννήσεις**

– Ο **Βασίλης Τούσης** και η **Τζιούμα Αλεξάνδρα** έγιναν γονείς πρωτότοκου αγοριού στα Γιάννενα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Α.Π.Θ. Ευχόμαστε ολόψυχα καλή σταδιοδρομία.

Αναστάσιος - Δανάη Κακαγά

Θάνατοι

– Η 92χρονη **Λαμπρινή Βασδέκη** έφυγε από τη ζωή και πάνδημη έγινε η κηδεία της στις 14-8-2016. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΟΒΟΥΣΑ**Γάμοι**

– Η **Σοφία Ζέρβα** και ο **Χρήστος Καλαμπόκης** παντρεύτηκαν στα Γιάννενα στις 6-7-2016. Να ζήσουν με υγεία!

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ**Γάμοι**

– Ο **Αντώνης Κραγιαννόπουλος** και η **Βικτωρία Αγραφιώτη** στεφανώθηκαν στις 2-7-2016. Βίον ευτυχή και ανθόσπαρτον.

ΔΙΚΟΡΦΟ**Γεννήσεις**

– Ο **Απόστολος Κωστάκης** και η **Μαρία Φρεγαδιώτη** βάπτισαν το δεύτερο παιδί του, ένα όμορφο κοριτσάκι και της έδωσαν τη όνομα **Μυρτώ**. Να τους ζήσει, νάνα γερό και τυχερό.

Οι παππούδες

Ναπολέων και Μαρία Κωστάκη

Γάμοι

– Ο **Διονύσης Στασινόπουλος** και η **Ευμορφία Κωστάκη** έκαναν το θρησκευτικό τους γάμο και βάπτισαν το κοριτσάκι τους και της έδωσαν το όνομα **Μαριτίνα**. Να τη χαίρονται και να την καμαρώνουν να μεγαλώνει με υγεία.

Οι παππούδες

Ναπολέων και Μαρία Κωστάκη

ΔΙΠΟΤΑΜΟ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή η 90χρονη **Αικατερίνη Πρέντζα** στις 22-8-16. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Βαπτίσεις**

– Ο **Γιώργος Βαζάκας** και η **Ελένη Κανδρέλλη** βάπτισαν το γιο τους και του χάρισαν το όνομα **Άγγελος**. Να ζήσει με υγεία και χαρά.

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στο χωριό του στις 13 Ιουλίου ο **Γιάννης (Νούσιος) Απ. Τζόκας** σε ηλικία 78 ετών. Στη σύζυγο. στα παιδιά του και σ' όλους τους συγγενείς του θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΚΑΒΑΛΑΡΙ

Ετήσιο μνημόσυνο Οδυσσέως Τόσκα.

– Την Κυριακή 28 Φεβρουαρίου 2016 τελέστηκε το ετήσιο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του προσφιλούς συγγραφέα μας **Οδυσσέως Ι. Τόσκα**, δικηγόρου, στη

Θεσσαλονίκη. Επληρώθηκαν οι μνήμες λύπης της αισθητής απουσίας του και ευχόμεθα ο Θεός να αξιώσει άλλον στη θέση του, λάτρη της πατρώας γης και πρόθυμο συνδρομητή στις ανάγκες της. Ο Σύλλογος Καβαλαρίου, ο οποίος έχαιρε ιδιαίτερα εκτίμησες στο πρόσωπό του, θα φροντίσει στο μέτρο των δυνατοτήτων του να ευδοκιμήσουν κάποιες από τις επιθυμίες του.

Εκ μέρους του Συλλόγου ως εκπροσώπου όλων των χωριανών του ευχόμεθα και πάλι αιωνία η μνήμη του.

Θάνατοι

– Η συγγραφική μας **Αλεξάνδρα Νικολάου - Καραβασίλη** πέθανε σε ηλικία 88 ετών και κηδεύτηκε στον Άγιο Δημήτριο Καβαλαρίου. Έφυγε πικραμένη μετά το θάνατο του γιού της **Θεόδωρου**. Άφησε έντονη την παρουσία της στο χωριό αφού διατηρούσε το μικρό καφεενεδάκι. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

Εκ του Συλλόγου

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ**Συγχαρητήρια**

– Την αγαπημένη μου εγγονούλα **Αριάδνη Πέτρου Αγγελόπουλου**, για την επιτυχία της στη Σχολή Κινηματογραφίας στο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης συγχαίρω εγκάρδιως και εύχομαι υγεία και πρόοδο.

Η γιαγιά Άννα Μουτσοπούλου

– Στον αγαπημένο μου ανηψιό **Αδαμάντιο Μουτσόπουλο** που αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων του Τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Η Θεία του Άννα Μιχ. Μουτσοπούλου

Ανακομιδή

– Την Κυριακή 31 Ιουλίου 2016 στον Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου Κάτω

Πεδινών, έγινε το μνημόσυνο ανακομιδής της αειμνήστης Κατωσουδενιώτισσας **Ελευθερίας Φωτέτσιου**. Αιωνία η μνήμη της.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΚΟΥΚΟΥΛΙ**Βαπτίσεις**

– Στο ζεύγος **Χρήστο** και **Αργυρώ Δήμου** ευχόμαστε να τους ζήσει και να ευτυχήσει η νεοφώτιστη κόρη τους **Αικατερίνη**, που βαπτίστηκε στις 26/6/2016. Ευχές και στον αδελφούλη της Κωστάκη. Στον παππού ιερέα Κων/νο Δήμου και στην προσβυτέρα Ελευθερία ευχόμεστε να τους ζήσει ευτυχισμένη η εγγονή Αικατερίνη και να αρούν κι άλλα εγγόνια από τον Γιάννη και τον Γιώργο.

Οικογ. Απόστολο Ντιναλέξη

ΛΑΪΣΤΑ**Συγχαρητήρια**

– Θερμά συγχαρητήρια στην **Πελαγία Κογκούλη** που αναγορεύτηκε διδάκτορας στο γνωστικό αντικείμενο της Διδακτικής μεθοδολογίας στο τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Οικογ. Γεωργίου Μέρτζιου

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα στις 27 Αυγούστου ο συνταξιούχος δάσκαλος **Ιωάννης Τσακίρης**, 88 ετών, σύζυγος της Ζαγορίσιας (Λαίστα) δασκάλας Άννας Γατσέλου.

Στην ίδια, στα παιδιά της και σ' όλους τους συγγενείς θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ**Συγχαρητήρια**

– Συγχαρητήρια στον αγαπημένο μας **Άγγελο-Αλέκο Λαδιά** για την επιτυχία του στην Ιατρική Σχολή του Παν/μίου Ιωαννίνων.

Με αγάπη, οι νονοί του Λεάνδρου - Πότη - Γιάννης Καβαδάς

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΩΡΡΕΕΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Αντί στεφάνου στη μνήμη του **Δημητρίου Μπίκα** κατέθεσαν χρηματικά ποσά στην εκκλησία του χωριού μας οι οικογένειες: Θεόδωρου Κάτσενου, Χρήση Μπονόβα, Παναγιώτη Ρέντζιου, Σπυριδούλας Κομπάρου, Παρασκευής Φωτοπούλου, Γεωργίου Τσόλη, Βασιλείου Πετροπούλου, Χρήστου Κρανά, Βασιλείου Γκιζά, Ιωάννη Τσαπάρη, Αγγελής Ράππη.

– Επίσης για το εξωκλήρι της Αγίας Παρασκευής του χωριού μας οι οικογένειες: Ιωάννη Κατσαβριά, Κων/νου Τσαπάρη και Ευδοξία Τσαπάρη-Καραπαναγιωτίδη.

– Στη μνήμη της Αμαλίας Κασέ-

λη ο Τηλέμαχος Κασέλος χρηματικό ποσό στην εκκλησία του χωριού μας.

Η Εκκλ. Επιτροπή τους ευχαριστεί θερμά.

ΒΙΤΣΑ

– Στη μνήμη **Ελισάβετ Βασταδάλη** προσέφεραν χρημ. ποσά στον Ι.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου οι οικογ. Πύρρου Βαταβάλη και Στρατή Βαταβάλη.

– Στη μνήμη του πατέρα τους **Γεωργίου Ι. Παππά** οι οικογένειες των παιδιών του Γιάννη Παππά και Μαργαρίτας Σαουνάτσου προσέφεραν χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι.Ν. Ταξιάρχων Βίτσας.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

— Επίσης στη μνήμη **Γεωργίου Ι. Παππά** οι οικογ. Άλκη Σφαγγού, Αλέκου Ντρίγιου, Κώστα Γαραζιώτη, Γιάννη Παπαχρήστου, Μιράντας Βασδέκη-Χαντζαροπούλου, Ναταλίας Πρυμκήρη, Κων/νου Αν. Χαρίση, Δημητρίου Χρ. Τσουμάνη, καθώς και φίλοι και συναγωνιστές του, προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ι. Ν. Ταξιαρχών Βίτσας.

— Για τις ανάγκες του Ι. Ν. Ταξιαρχών Βίτσας προσέφερε χρηματικό ποσό η Θεανώ Παντελή Βαζάκα στη μνήμη του συζύγου της **Παντελή Τριανταφύλλου**.

— Στη μνήμη της θείας τους **Γεωργίας Νεοπολέμου Βασδέκη** προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Άγιο Νικόλαο Άνω Βίτσας οι οικογένειες: Μιράντας Βασδέκη-Χαντζαροπούλου, Παύλου Βασδέκη και Αναστασίου Η. Βασδέκη.

— Στη μνήμη του **Παναγιώτη Λάγκα** προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας οι οικογένειες: Αλεξάνδρου και Χρήστου Παπαχρήστου, Χριστόφορου και Δημητρίου Τσουμάνη, Βασίλης Ιωάννου, Σπύρου Παπαχρήστου.

— Στη μνήμη της **Χρυσάνθης Καραγιώργου** ο οικογ. Χριστόφορου Τσουμάνη.

— Στη μνήμη **Λαμπρινής Βασδέκη** προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Ι.Ν. Κοιμήσεως της Θεοτόκου οι: Τα παιδιά της, τα εγγόνια της και η δισέγγονή της, οικογ.: Δανάης Γιακουμή, Ιωάννη Τσαπούνη, Δημητρίου

Όπως μας ενημέρωσε ο **Σύλλογος Νέων Αρίστης**, αποφάσισε την ενίσχυση του Περιοδικού μας με το ποσό των 200 ευρώ. Ευχαριστούμε θερμά για την πρόθυμη και άμεση ανταπόκριση στις εκκλήσεις μας.

Η Συντακτική Επιτροπή

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— **Ελευθερία Τσαπάρη** 300 ευρώ στη μνήμη του αιμνήστου συζύγου της **Περικλή**.

— **Μπατάς Κων/νος** 100 ευρώ.

— **Σκαρβέλη-Τσομπανίδου Μαρίνα** 50 ευρώ.

— Οικογ. **Γιάννη Παππά** και **Μαργαρίτας Σουνάτσου** 100 ευρώ στη μνήμη του πατέρα τους **Γεωργίου Ι. Παππά**.

— **Μαρίνα** και **Μάργκοτ Γιαννακού** 50 ευρώ στη μνήμη της θείας τους **Μαίρης Γιαννακού**.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»

Σάρρου, Νικολάου Βασδέκη, Φώτη Ξάνθου και Ευσταθίου Παν. Βασδέκη, Ηλέκτρα Μπιτχαβά Βαταβάλη, Κλεοπάτρα Αναγνωστάκη.

Η Εκκλ. Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί.

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

— Ο Μ/Φ και Εκπ/κός Σύλλογος Καβαλλαρίου ευχαριστεί τον κ. Ευστάθιο Καραβασίλη για την αναγνώριση των προσπαθειών του Συλλόγου και την οικονομική (οικογενειακή) ενίσχυσή του κάθε χρόνο. Το καλοκαίρι τούτο προσέφερε 150 . Με την ίδια προθυμία μας στηρίζει και η κόρη του Αλεξάνδρα, η οποία προσέφερε 100 στο Σύλλογο. Την ευχαριστούμε θερμά.

— Για το οστεοφυλάκειο του χωριού έδωσαν ο Νικόλαος Θάνος 50 και ο Γεώργιος Φωτιάδης 20 .

Ο Σύλλογος τους ευχαριστεί.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

— Οι οικογένειες Ευριπίδη Μακρή, Αχιλλέα Μακρή, Θεόδωρου Φερεντίου, προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κουκουλίου στη μνήμη του **Γεωργίου Π. Μακρή**.

— Οι οικογένειες Λάμπρου Κοντοδήμου, Δημήτρη Κοντοδήμου, Κων. Μπαλάφα, προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Κουκουλίου στη μνήμη του **Θεόδωρου Ηλ. Κοντοδήμου**.

Η Εκκλ. Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Κοκκομέλης Κων/νος
Τσάνη Αντιγόνη

ΕΥΡΩ 70

Ρούσκας Ιωάννης

ΕΥΡΩ 60

Ντινούλης Βασίλειος
Μπαναγή Ιωάννα
Δεμάτης Λεωνίδα
Κόκκα-Δώδου Ελένη
Θεμελής Σπύρος
Μπαλοδήμος Διονύσιος
Γιαννάκη-Κανδρέλη Κλεονίκη
Σταυρόπουλος Αθανάσιος
Ρωμανέλη Ουρανία
Ντιναλέξης Δημήτριος
Διαμάντη Ισμήνη
Δόνος Βασίλειος
Σπύρου Μυρτώ
Σουσιόπουλος Διομήδης
Τσελίδης Αναστάσιος
Γεωργίου-Μάρκου Ανδρομάχη
Καμινάρης Νικήτας
Μάστακας Γεώργιος
Καραπέτσας Ιωάννης
Δαρίτσας Βράνος
Κούγκουλης Γεώργιος
Πολυχρονιάδου Μαγδαληνή
Αγγέλη Αγγελική
Αρβανίτη-Τσουμάνη Όλγα
Λιώτου Μαρίκα
Αναγνωστόπουλος Παναγιώτης
Γουνόπουλος Χριστόδουλος
Μαυρολίδου Ελένη

ΕΥΡΩ 50

Μακρής Μενέλαος
Οικονόμου Έλλη
Κατσιούρης Μιχαήλ και Ηλίας
Βοκοτόπουλος Παναγιώτης
Γιαννακού Μαρία
Καπνίση Αθηνά

ΕΥΡΩ 30

Μάνθου Τούλα
Φωτίου-Ζαχάρη Μαρία
Σουκοβέλος Σπύρος
Γιαννακού Φρειδερίκη

Κατσούρας Νίκος
Σακελλαρίδη-Τσιούρη Θεανώ
Γάρου Ελπίδα
Σάββα Πολύμνια
Τσέπης Μιλτιάδης
Σπυριδάκης Σωτήριος
Βασδέκης Ευστάθιος
Καπελίδης Γεώργιος
Θάνος Βασίλειος
Καρβούνης Κων/νος
Μαγγανόπουλος Βασίλειος
Τζαλμακλής Χαρίλαος
Ξάνθος Αλέξιος
Καψάλης Γρηγόρης
Στεργίου Δημήτριος
Κομπάρου Κλεονίκη
Κατσουλίδης Κων/νος
Βούρβου Φωτεινή
Οικονόμου Σωκράτης
Στεργίου Βασίλειος
Στεργίου Νικόλαος
Κοκορδάτος Παύλος
Γιαννής Νικόλαος
Τσέπη-Τομβούλη Ολυμπία
Τσαβαλιά Φαίδρα
Χατζαροπούλου Μιράντα
Ζησιμάτου-Κώστα Ελευθερία
Παπαγεωργίου Γεώργιος
Φιλίδης Κων/νος
Γκοδίμη Φρόσω
Κοντοδήμος Κώστας
Βάντζου Κική
Καραγιαννίδη Πόπη
Βερτοδούλου-Καψάλη Ιουλία
Γκάνος Βασίλειος
Ντακαρέλος Ιωάννης
Πανάγου Μερόπη
Θάνου Πηνελόπη
Μπαλάσκας Παντελής
Παπαθανασίου Ελευθέριος
Γαραντζιώτη Άννα
Σάρρος Δημήτριος
Κάππα-Βολιώτη Νινέτα
Κοντούρης Ξενοφών
Θεοδώρα-Δημαρά Μαριγώ
Τζόκας Παναγιώτης

ΕΥΡΩ 20

Μήγιος Απόστολος

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Μέλος

Αριστίνοη μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Εξωτερικής 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44